ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ

- **Psychology** ಎಂಬ ಪದವು **Greek** ಭಾಷೆಯ **Psyche and Logos** ಎಂಬ ಪದಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ.
- **Psyche :** ಆತ್ಮ
- **Logos :** ಅಧ್ಯಯನ
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆತ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ : ಡೆಮಾಕ್ರೈಟಸ್
- ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಮೊದಲು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿತ್ತು .
- ಆತ್ಮದ ನಂತರ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಮನಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿತ್ತು : ಡೆಕಾರ್ಟ
- ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ತನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ : ವಿಲ್‌ಹೆಲ್ಮ್‌ವೂಂಟ್
- ವುಡ್ಕವರ್ಥರವರ ಪ್ರಕಾರ : ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಮೊದಲು ಆತ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು ನಂತರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು, ಅನಂತರ ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.
- ವರ್ತನೆ ಎಂಬ ಪದ ಬಳಸಿದವರು : ಜೆ. ಬಿ. ವ್ಯಾಟ್ಸನ್ (ಅಮೇರಿಕಾ)
  " ವರ್ತನೆಯೆಂದರೆ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ ".
- ಕ್ರೋ ಕ್ರೋ : ಮಾನವನ ವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಅಂತರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

* ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಶಾಖೆಗಳು :

೧. ಶುದ್ಧ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ : ಏಕೆ ? ಏನು ? ಹೇಗೆ ?

೨. ಅನ್ವಯಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ : ತತ್ವ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

೧. ಶುದ್ಧ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
* ಸಂವೇಗ , ಕಲಿಕೆ , ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ , ಗ್ರಹಿಕೆ , ಸಂವೇದನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

2. ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳು , ಅಪರಾಧಿಗಳು , ಸಮಾಜ ದ್ರೋಹಿಗಳು, ನರರೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

3. ವಿಕಾಸ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ವಿಕಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಅಧ್ಯಯನ
* ಅನುವಂಶೀಯತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಅಧ್ಯಯನ

4. ವಿಭೇದಾತ್ಮಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ (ವೈಯಕ್ತಿಕ) :

* ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು , ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ , ಆಸಕ್ತಿ , ಮನೋಧೋರಣೆಗಳು .

5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋ ವಿಜ್ಞಾನ :

* ಗುಂಪು – ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ
* ಸಮಾಜಮೀತಿ ಮತ್ತು ಸಮೂಹದ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

6. ಶರೀರ ಕ್ರಿಯಾ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ವರ್ತನೆಯ ದೈಹಿಕ ತಳಹದಿಯ ಅಧ್ಯಯನ
* ನರಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಯನ

7. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮನೋ ವಿಜ್ಞಾನ :

* ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.

8. ತೌಲನಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಮಾನವನವರೆಗಿನ ವರ್ತನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.

೨. ಅನ್ವಯಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

1. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು.

2. ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ :

* ಅಪಸಾಮಾನ್ಯರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ , ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.

3. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ : ಉದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ

- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸದ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.
- ಕ್ರೋ – ಕ್ರೋ : ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದವರೆಗಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.
- ಪೀಲ್ : ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ.

1. ಅಂತರಾವಲೋಕನ : Introspection

- ಇದೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- **Intro – Within , Spection – Lokking**
- ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.
- ಅಂತರಾವಲೋಕನ : ಸ್ವಯಂ ವೀಕ್ಷಣೆ ಎಂದರ್ಥ
- ಎ. ಬಿ. ಟಿಚ್ನರ ಎಂಬುವವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು . (ಬ್ರಿಟಿಷ)

* ಗುಣಗಳು :

- ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಏಕೈಕ ವಿಧಾನ .
- ಮಿತವ್ಯಯಕರ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಬಹುದು.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕ ತನ್ನ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿನ ಸಫಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲತೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸ್ವಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ .
- ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಶಿಸ್ತು ಬೆಳೆಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ.
- ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆ , ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ನೈಜವಾದ ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* **ಅವಗುಣಗಳು :**

- ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.
- ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವರದಿಯೂ ಏಕಪಕ್ಷಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವಲ್ಲ.
- ವೀಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆಗೊಳಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

2. Observation – ವೀಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನ : (ಅವಲೋಕನ)

- ಜೆ . ಬಿ. ವ್ಯಾಟ್ಸನ ರವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
- ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಾಹ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದೇ ವೀಕ್ಷಣೆ .
- **ವಿಧಗಳು : 3**

  1. ಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸನ್ನಿವೇಶದ ವೀಕ್ಷಣೆ.
  2. ಭಾಗಶ: ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸನ್ನಿವೇಶದ ವೀಕ್ಷಣೆ
  3. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ವೀಕ್ಷಣೆ
- ಗೆಸೆಲರವರು ಶಿಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖ ಗಾಜಿನ ಪರದೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಅಪಸಮಾಯೋಜಿತ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತಿದ್ದರು.

* **ಗುಣಗಳು :**

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಶಿಸ್ತು ಬೆಳೆಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಶಾಲೆ , ಕುಟುಂಬ ಮುಂತಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ಬಳಸಬಹುದು.

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

- ಯಾವುದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಬಳಸಬಹುದು.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಗುರ್ತಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.

*** ಅವಗುಣಗಳು :**

- ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರಮುಖ ದೋಷ : ಫಲಿತಾಂಶ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಬಾಹ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ
- ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಲ್ಲಿ , ವರದಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠತೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ವೀಕ್ಷಕ ತನ್ನನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ವೀಕ್ಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಅವನ ವರ್ತನೆ ಕೃತಕವಾಗಬಹುದು.

*** ವೀಕ್ಷಣಾ ಪದ್ದತಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಲಹೆಗಳು :**

- ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧನಗಳ ಬಳಕೆ
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- ವೀಕ್ಷಣಾ ವಹಿ
- ತರಬೇತಿ
- ನಿಖರತೆ

3. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ : Experimentation

* ವಿಲ್‌ಹೆಲ್ಮ್‌ವೊಂಟ್ : ಜರ್ಮನ್

* **1879** ರಲ್ಲಿ – ಲಿಪ್‌ಜಿಗ್ – ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ.

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

* ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

* ಚರಾಂಶಗಳು : variables

@ ಇವು ಪ್ರಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

@ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು .

@ ಉದಾ : ಹಸಿವು , ಆಹಾರ , ವಯಸ್ಸು , ಕಾಲ

* ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಚರಾಂಶ : Independent variable

* ಯಾವುದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಚರಾಂಶ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಬಹುಮಾನ , ಶಿಕ್ಷೆ .

* ಪರತಂತ್ರ ಚರಾಂಶ : Dependent variable

* ಪ್ರಯೋಗ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಚರಾಂಶದ ಪ್ರಭಾವವು ಪರತಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

* ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಪರತಂತ್ರ . ಉದಾ : ಶಿಸ್ತು

* ಪ್ರಯೋಗದ ಘಟಕಗಳು : ನಿಯಂತ್ರಣ , ಬದಲಾವಣೆ , ವೀಕ್ಷಣೆ

* ಅಸಂಗತ ಚರಾಂಶ : Moderate variable

* ವಯಸ್ಸು , ಲಿಂಗ , ಪರಿಸರ , ಇತ್ಯಾದಿ.

* ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ತತ್ವಗಳು : ವಿಲಿಯಂ ಜೇಮ್ಸ್ (1890)

@ ಗುಣಗಳು :

- ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ ವಿಧಾನ
- ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನ .

* **ಅವಗುಣಗಳು :**

- ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆ ಸಹಜವಾಗಿರದೆ ಕೃತಕವಾಗಿರಬಹುದು.
- ನಿಜ ಜೀವನದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಮಿತವ್ಯಯಕರವಲ್ಲ, ವೆಚ್ಚದಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವ ಗತಿಶೀಲವಾದುದು.

4. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ : Case Study

- **DFD ಬುಕ್ಸ್**
- ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

* **ಗುಣಗಳು :**

- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ , ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ , ಚಿಕಿತ್ಸಾ , ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.
- ಬಾಲಾಪರಾಧಗಳು , ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ , ತಿರಸ್ಕೃತ , ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಮಿತಿಗಳು :

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ವೀಕ್ಷಕನ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠತೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.
- ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

- ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದವರು : ಹೀಲೆ

* ಸಂದರ್ಶನ : Interview

- ಇದೊಂದು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು , ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ .
- ಇದು ಸ್ಮೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

* ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ : Testing

- ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು , ಆಸಕ್ತಿ, ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು .
- ವಿಭೇದಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯ 4 ಲಕ್ಷಣಗಳು : ಸಮಂಜಸತೆ , ವಸ್ತಿನಿಷ್ಠತೆ, ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆ, ಉಪಯೋಗತೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು .
- ತರಬೇತಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

* ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಂಥಗಳು :

1. ವರ್ತನಾ ಪಂಥ : Behaviourism (WPS)

- ಜೆ.ಬಿ.ವ್ಯಾಟ್ಸನ , ಪಾವಲೋವ್ , ಸ್ಕಿನ್ನರ್ , ಗತ್ರಿ , ಶಿನೋವ್ , ವ್ಲಾಡಿಮಿರ್ (WPS)
- ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು : ವ್ಯಾಟ್ಸನ್
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶೀಯತೆಗಿಂತ ಪರಿಸರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಬಂಧನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

* BF ಸ್ಕಿನ್ನರ್ : ಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ದಂಡನೆ ಎಂಬ ತತ್ವವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
* ಇದು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿತ್ತು.
* ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು .

2. ಗ್ರೆಸ್ಟಾಲ್ ಪಂಥ : Gestaltism

- ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಜರ್ಮನ ಪದವಾಗಿದೆ, ಅರ್ಥ ಆಕಾರ , ಆಕೃತಿ ಅಥವಾ ರಚನೆ.
- ಸ್ಥಾಪಕರು : ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವರ್ದಿಮರ್
- ಒಳನೋಟ ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪೂರ್ಣ ಒಳನೋಟ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.
- ವರ್ತನೆಯ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಳತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕನು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವುದು.

CHALLENGING NOTES AJAY KHOT SIR

- ಅಂತರ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.
- ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.
- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರಬೇಕು.
- ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿರಬೇಕು.
- ಈ ಪಂಥದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ : ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ.

3. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪಂಥ :

- ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡರು (ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ) : ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾದ ಪಿತಾಮಹ
- ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೂಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆತನ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಸೆಳೆದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಕನಸುಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ : Consiousness
- ಸುಪ್ತ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ : Sub Consiousness
- ಅಜಾಗೃತ : Un Consiousness
- ಮಾನವನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ದಿನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಸೂಪಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.

*** ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ 3 ಭಾಗಗಳು :**

1. ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ : (Id) ಸುಖ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಅಹಂ : (Ego) ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಸಾಧಕ – ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. ಅತ್ಯಹಂ : (Super Ego) ಇದು ನೈತಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ಬರುತ್ತದೆ.

- **ಮನೋ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.**
- **ಅಜಾಗೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊರಸೆಳೆಯಲು ಮುಕ್ತ ಸಹಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.**

*** ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ : ಕಾರ್ಲಯುಂಗ್**

* ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರು .

* ಇವರು ಲಿಬಿಡೋ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

*** Psychoanalism :**

@ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಸಮಾಯೋಜಿತ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

@ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.

@ ಸಹಪಠ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದೆ.

* ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನದ ಹಂತಗಳು :

@ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ

@ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

@ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ

@ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮುರಿಯುವಿಕೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಮಾನವನ ಪಂಥ : Humanism

@ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು : ಕಾರ್ಲ್ ರೋಜರ್ಸ್ , ಅಬ್ರಹಾಂ ಮಾಸ್ಲೊ

@ ಇದು ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

@ ಆತ್ಮ ವಾಸ್ತವೀಕರಣ – ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ

@ ಮಾನವ ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ.

@ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನದೇ ಆದರ್ಶ ಆತ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

* ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಬ್ರಾಹಂ ಮಾಸ್ಲೋರವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರು.

* ಮಾಸ್ಲೋರವರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಅಂತಸ್ತು ಶ್ರೇಣಿ :

6. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಅತಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟ
5. ಸೌಂದರ್ಯ ಅಗತ್ಯಗಳು
4. ಆತ್ಮಗೌರವ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಮಾನ , ತ್ಯಾಗ ,
3. ಸೇರಿರುವಿಕೆ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಪ್ರೀತಿ , ಪ್ರೇಮ , ಸಹಕಾರ , ದಯೆ
2. ಸುರಕ್ಷತೆ ಅಗತ್ಯಗಳು : ರಕ್ಷಣೆ
1. ದೈಹಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಹಸಿವು , ನೀರಡಿಕೆ , ಆಹಾರ

4. ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಪಂಥ : Cognitivism

- ಕಲಿಕೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಉದ್ದೀಪನಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವುದಾಗಿರದೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಪಿಯಾಜೆರವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES -AJAYKHOT SIR

5. ಜ್ಞಾನ ಸಂರಚಣಾವಾದ : Constructivism

- ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಕಲಿಕೆ
- ಕಲಿಯುವವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

Growth and Development ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ

*** ತತ್ವಗಳು :**

- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಇವೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶಿರಪಾದನ್ಮುಖ ತತ್ವ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ (ಸೆಫೆಲೊಕವಡಲ್)
- ಇವು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶೀಯತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಕಾಸವು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಧಿ ಅಭಿಮುಖ ತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ದ್ವಿಪಾರ್ಶ್ವಕತೆಯಿಂದ ಏಕಪಾರ್ಶ್ವತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಅನೇಕ ಕಾರಕಾಂಶ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಕಾಸ ನಿರಂತರವಾದುದು.
- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ .

* ಪರಿಪಕ್ವತೆ : ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೊರಗೆಡುವುದಾಗಿದೆ.

* ಕಲಿಕೆ : ಅಭ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು.

1. ಸೆಪೆಲೋ ಕಾಡಲ್ ತತ್ವ : (ಶಿರ ಪಾದಾಭಿಮುಖ) ವಿನ್ಯಾಸ ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಲೆಯಿಂದ ಪಾದದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಾಕ್ಸಿಮಾ ಡಿಸ್ಟಲ್ : ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪರಿಧಿ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

CHALLENGING NOTES AJAY KHOT SIR

* ಅನುವಂಶೀಯತೆ : **Heredity**

@ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣತಂತುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣಾಣುಗಳೆಂಬ ಸಾವಿರಾರು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ .

@ ಅನುವಂಶೀಯತೆಯ ಮೂಲ ಘಟಕ : ಗುಣಾಣು

@ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣ ತಂತುವಿನಲ್ಲಿ : **3000** ಗುಣಾಣುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

* ಅವಳಿಗಳು :

- ಫಲಿತಗೊಂಡ **Zygote** ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡಾಗ ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಇವು ಒಂದೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ .
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ : **(0.90)**

* ಬಂಧು ಅವಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಭ್ರಾತೃ :

- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಡಾಣುಗಳು – ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿರ್ಯಾಣುಗಳ ಜೊತೆ ಫಲಿತಗೊಂಡಾಗ ಬಂಧು ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಒಂದೇ ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗದವರಾಗಿರಬಹುದು.
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ **(0.60)** , (ಸಹೋದರರಲ್ಲಿ : **0.25)**

* ಸಯಾಮೀಸ್ ಅವಳಿಗಳು :

- ಫಲಿತಗೊಂಡ **Zygote** ವಿಭಜನೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದಲ್ಲಿ ಸಯಾಮೀಸ್ ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಅನುವಂಶೀಯ ತತ್ವಗಳು :

1. ರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೂಪನಾಗಿರುವ ತತ್ವ : ತಂದೆಯಂತೆ ಮಕ್ಕಳು
2. ಭಿನ್ನತೆಯ ತತ್ವ : ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಲಿಕೆ
3. ಸಮಾಶ್ರಯಣದ : ತಂದೆ – ಎತ್ತರ , ಮಗ – ಗಿಡ್ಡ .

* ಪರಿಸರ : ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಸಮಸ್ತ ಉದ್ದೀಪಕಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ.

@ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ :

- ಆಹಾರ
- ಔಷಧಿ
- ಕಾಯಿಲೆಗಳು
- ಹವಾಗುಣ
- ಕೊಠಡಿಯ ಕತ್ತಲೆ
- ಸ್ಥಳದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

@ ಭೌದ್ಧಿಕ ಪರಿಸರ :

- ಶಾಲೆ –––––– ಗ್ರಂಥಾಲಯ –––––– ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳು
- ಮನೋರಂಜನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು –––––– ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು
- ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆ –––––– ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ––––– ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ

@ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ :

- ವಾತಾವರಣ
- ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಶಾಲಾ ಸಂಘಗಳು
- ಮನೋರಂಜನಾ ಮಾರ್ಗಗಳು
- ಗುಂಪುಗಳು

* ಅನುವಂಶೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

- ಗುಡ್ಡಾರ್ಡ : **1914** ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಕಾಕ ಮನೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ .

  480 : 46 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿವಂತರು

  496 : 2 ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಧ್ಯ

- ಫ್ರೀಮನರವರು : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು .
- ಜೆ . ಬಿ. ವ್ಯಾಟ್ಸನ್ : ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣ
- **1920** ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಅಮಲ(ಮೃತಪಟ್ಟಳು) ಮತ್ತು ಕಮಲ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು

* ಜೀವನಾವಧಿಯ 10 ಹಂತಗಳು : 1968 (ಎಲಿಜಬೆತ್ ಹರ್ಲಾಕ್)

1. ಪ್ರಸರ್ವ ಪೂರ್ವ : ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಿಂದ ಜನನದವರೆಗೆ.
2. ಶೈಶವ : ಜನನದಿಂದ 2 ವಾರಗಳವರೆಗೆ
3. ಹಸುಳೆತನ : 2 ನೇ ವಾರ – 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ
4. ಪೂರ್ವಬಾಲ್ಯ : 2 – 6 ವರ್ಷ
5. ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ : 6 – 12 ವರ್ಷ
6. ಲೈಂಗಿಕ ಪಕ್ವತೆಯ ಕಾಲ : 12 – 13 ಅಥವಾ 14 ನೇ ವರ್ಷ
7. ತಾರುಣ್ಯ : 13 ಅಥವಾ 14 – 18 ವರ್ಷ
8. ವಯಸ್ಕತನ : 18 – 40 ವರ್ಷ
9. ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸು : 40 – 60 ವರ್ಷ
10. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ : 60 ವರ್ಷದಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ

* ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯ : Early childhood

- 2 ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ .
- ಕ್ರೋಢಿಕರಣ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ .
- ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವಹಂತ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .
- ಶೈಶವಸ್ಥೆ : ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ .

* ದೈಹಿಕ ವಿಕಾಸ : 2 – 6

- ಎತ್ತರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಹೆಚ್ಚಳ – 3 ಅಂಗುಲಗಳು
- ತೂಕ : ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ – 2 ರಿಂದ 2 1/2 ಕೆ . ಜಿ

CHALLENGING NOTES- AJAY KHOT SIR

- 5 ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಅದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೂಕ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಕಾಲುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ .
- ಶಿರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ದೇಹದ ಭಾಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ .
- ಗತಿಶೀಲನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂದರೆ ಏರುವುದು , ಜಿಗಿತ , ನೆಗೆಯುವುದು , ಸುತ್ತುವುದು , ಹಗ್ಗ ಹಾರುವುದು , ಬಾಲ್ ಎಸೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಡಿಯುವುದು .
- ಸ್ನಾಯುಗಳು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ .
- ಸ್ವತ: ಆಹಾರ ಸೇವನೆ , ಸ್ವತ: ಉಡುಗೆ ಧರಿಸುವುದು , ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು , ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವುದು , ಗೊಂಬೆಗಳ ಜೊತೆ ಆಟ ಆಡುವುದು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆ ಕೌಶಲ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು .
- ಈ ಹಂತದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ , 2 ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ಮೆದುಳಿನ ತೂಕ 90 % ರಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

* ಭೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ : **Cognitive Development**

- ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್ಚು ಚುರುಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಗು ಪರಿಸರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಮಗು ಗಾತ್ರ , ಆಕಾರ , ಬಣ್ಣ , ಸಮಯ ಮತ್ತು ದೂರ ಮುಂತಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, 2500 ಪದಗಳ ಸಂಪತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಂಠಪಾಠದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ .
- ಸೃಜನಶೀಲ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಣ್ಣಿನ , ಬಟ್ಟೆಯ , ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲರು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸ : **Social Development**

- ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಮಗು ಪರಿಸರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಲಿಂಗಭೇಧವಿಲ್ಲದೇ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರೆ .
- ಮಾಯಾಲೋಕದ ಕಥೆಗಳು , ಹಾಸ್ಯದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ .
- ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಮಗು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ .
- ಕೊನೆಗೆ ಅಹಂಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ .
- ಮಗು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಕೊನೆಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ , ಜಗಳ ಗಂಟಿತನ , ವಿರೋಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಋಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ .
- ಹಿರಿಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಮಗುವಿನ ಹತಾಶ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .

* ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ : **Emotional Development**

- ಸಂವೇಗ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಜೀವಿಯ ವಿಚಲಿತ ಸ್ಥಿತಿ – (ಯುಂಗ್)
- ಸಂವೇಗಗಳು ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ .
- ಸಂವೇಗಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ .
- ಸಂವೇಗಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ .
- ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ .
- ಭಯ , ಕೋಪ , ಅಸೂಯೆ , ಕುತೂಹಲ , ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ , ಹರ್ಷ .

* ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸ : **Moral Development**

- ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ .
- ಹಿರಿಯರ ಎದುರು ವಿಧೇಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

Later childhood : ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ (6 – 12)

* ದೈಹಿಕ ವಿಕಾಸ :

- ವಿಕಾಸವು ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ **2 – 3** ಅಂಗುಲಳು
- ಹುಡುಗಿಯರ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಪರಿಪಕ್ವತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ಮೈಮಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ .

* ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ :

- ಶೀಘ್ರಗತಿಯ ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ.
- ಗಣಿತದ ಮೂಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ .
- ತಾರ್ಕಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .
- ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ : ಕ್ವಿಜ್ , ಪದಬಂಧ
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಲ್ಲರು .

* ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸ :

- ಕೂಟ ಯುಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .
- ಸಮ ವಯಸ್ಕರ ಗುಂಪು
- ಹೆಚ್ಚು ಬಾಲಾಪರಾಧಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ .
- ಲಿಂಗಬೇಧ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .
- ವಯಸ್ಕರರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವುದಾಗಿದೆ .
- ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ :

- ಸಂವೇಗಗಳು ಸಾಂಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಮಕ್ಕಳ ಇತರರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರು .

* ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು : (ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ – 6 – 12)

- ಶಾಲಾ ಹಂತ
- ಕೂಟಯುಗ
- ಸೃಜನಶೀಲ ಹಂತ
- ಜಗಳಗಂಟಿತನದ ಹಂತ
- ಅನುಸರಣೆಯ ಹಂತ
- ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಲ್ಲರು
- ನಿಧಾನವಾದ ಮತ್ತು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ .

* ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು : (2 – 6)

- ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ಹಂತ
- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಹಂತ
- ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಂತ
- ಕೂಟಪೂರ್ವ ಹಂತ
- ಅನುಕರಣೆಯ ಹಂತ – (ಪೋಷಕರ ಮೂಲಕ)
- ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ .
- ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* **Psychology of adolescence**

- **ವಸಂತಕಾಲ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .**
- **adolescence : ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆ , adolescence ಅರ್ಥ – ಪರಿಪಕ್ವತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುವುದು .**
- **ಹದಿಹರೆಯ ಅಥವಾ ಕಿಶೋರಾವಸ್ಥೆ .**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

ಪಿಯಾಜೆ (ಸ್ವಿಡ್ಜರಲೆಂಡ) ಯವರ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಹಂತ : ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
2. ಕಾರ್ಯಪೂರ್ವ ಹಂತ : 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
3. ಮೂರ್ತಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 11 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
4. ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : 11 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದ ಮೊದಲ ಬದಲಾವಣೆ Schema ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- Schema ಪರಿಸರ ಜೊತೆಗಿನ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗುತ್ತದೆ, ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ (Adoptation) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ .
- ಹೊದಾಣಿಕೆಯು ಎರಡು ಪೂರಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ , ಅವುಗಳೆಂದರೆ
  1. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸ್ವಾಂಗೀಕರಣ) : Assimilation
  2. ಸ್ಥಳವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ : Accommodation

1. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ : ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂರಚನೆಯ ಯುಕ್ತ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನಂತರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳುವುದಾಗಿದೆ .
2. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹ ವರ್ತನೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮೂಲಾಧಾರಗಳಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ .

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಹಂತ : (0 – 2) Sensory motor period

- ವಸ್ತುಗಳು ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಂಥವು ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತದೆ .
- ತನ್ನ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ .

2. ಕಾರ್ಯಪೂರ್ವ ಹಂತ : (2 – 7) – Pre operational period

- ಮಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾನೆ.
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪದ ಮತ್ತು ಬಿಂಬಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅಹಂಕೇಂದ್ರೀತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಜಗತ್ತು ತನಗಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಟ , ಚಿತ್ರ ರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .

3. ಮೂರ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : (7 – 11) – Concrete operational period

- ತಾರ್ಕಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಖ್ಯಾ (6 ನೇ) , ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ (7) ಮತ್ತು ತೂಕ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವ (9) ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ .

4. ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : (11 <) - Formal operational period

- ಅಮೂರ್ತ ಚಿಂತನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ .
- ತರ್ಕಬದ್ಧ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ , ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಊಹಾತ್ಮಕ , ಭವಿಷ್ಯದ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅನುಗಮನ – ನಿಗಮನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ , ಪ್ರತಿಫಲನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ .

CHALLENGINGNOTES- AJAY KHOT SIR

* ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಹತ್ವ :

- ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು .
- ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು .
- ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತ: ಕಲಿಯಲು ಸೂಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು .
- ಸಮವಯಸ್ಕರೊಡನೆ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ .
- ಸಂಶೋಧನಾ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವಯ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ .

* ಬ್ರೂನರ (ಅಮೇರಿಕಾ) ರವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : Enactive

- ಇದು ಅಶಾಬ್ಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ .
- ಕಲಿಕೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ .
- ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದು , ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದು , ಇತ್ಯಾದಿ
- ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ .

2. ಬಿಂಬರೂಪದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : Iconic

- ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ , ಬಿಂಬರೂಪ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರರೂಪದ ಮೂಲಕ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಇಂದ್ರೀಯ ಸಂವೇದನಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸಿ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಕರಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : **Symbolic**

- ಮಗು ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಭಾಷಾರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲನು .
- ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅಮೂರ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ .

@ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಹತ್ವ :

- ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ .
- ಸಂಶೋಧನಾ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ .
- ಪುನರ್ಬಲನವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು .

* ಪಿಯಾಜೆಯವರ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ನೈತಿಕ ಸದಾಚಾರ ಅಥವಾ ಪರಾಧಿ ಪತ್ಯ ಹಂತ : **Period of heteronomous**

- **5 – 10** ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
- ಅಪರಿಪಕ್ವತೆ ನೈತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ .
- ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳು ಶಾಶ್ವತ , ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು .
- ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಿಧೇಯರಾಗಿರಬೇಕು .

2. ಸ್ವಯಮಾಧಿಪತ್ಯ ಹಂತ : **10** ವರ್ಷ – **Period of Autonomous morality**

- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .
- ಹಿರಿಯರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
- ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಚೆಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

* ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳು : ರಾಬರ್ಟ ಹ್ಯಾವಿಂಗ್ ಹರ್ಸ್ಟ

* ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ವಿಕಾಸದ ಮಟ್ಟ

@ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

@ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ

@ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

@ ಸೃಜನಶೀಲತೆ

* ಕೋಹ್ಲಬರ್ಗರವರ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

- ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು – " ಶಕ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸ " ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪೂರ್ವ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ : **(4 – 10) - Period of Pre conventional morality**

- ಸರಿ – ತಪ್ಪು ತಿರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಇವನ ನೈತಿಕತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಭಯದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಪೋಷಕರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಪೋಷಕರಿಂದ ಹೊಗಳಿಕೆ – ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆ .

2. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ : **(10 – 13) - Period of conventional morality**

- ಮಗು ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಸಮಾಜದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. ಸ್ವಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಹಂತ : **13** ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು – **Period of Post conventional morality**

- ನೈಜವಾದ ನೈತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಯಂ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ .
- ಗೌರವ , ನ್ಯಾಯಪರತೆ , ಸಮಾನತೆ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .

* ಎರಿಕಸನರವರ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ನಂಬಿಕೆ **v / s** ಅಪನಂಬಿಕೆ : **0 – 1 ½**
2. ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ **v / s** ನಾಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಶಯ : **1 ½ - 3**
3. ಉಪಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ **v / s** ಅಪರಾಧ ಮನೋಭಾವ : **3 - 6**
4. ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆ **v / s** ಕೀಳರಿಮೆ : **6 - 12**
5. ಅನನ್ಯತೆ **v / s** ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಗೊಂದಲ : **12 - 20**
6. ಆತ್ಮೀಯತೆ **v / s** ಏಕಾಂತತೆ : **20 - 45**
7. ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆ **v / s** ನಿಲುಗಡೆ : **45 – 65**
8. ಸಮಗ್ರತೆ **v / s** ಹತಾಶೆ : **65** ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

* ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ಭಾಷಾ ಪೂರ್ವ ಹಂತ :

- **1 – 3 ತಿಂಗಳು : ಅಳುವಿಕೆ , ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದು .**
- **4 – 6 ತಿಂಗಳು : ತೊದಲುವಿಕೆ , ಇತರರ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆ**
- **7 – 11 ತಿಂಗಳು : ಲಲ್ಲಾಕರಿಸುವಿಕೆ**

2. ಏಕಪದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಹಂತ :

- **12 ನೇ ತಿಂಗಳು ಮೊದಲ ಪದದ ಉಷ್ಚಾರಣೆ (1 – 3 ಪದಗಳು)**
- **18 ನೇ ತಿಂಗಳು ಒಂದು ಪದದ ಉಷ್ಚಾರಣೆ (18 – 22 ಪದಗಳು)**

3. ದ್ವಿಪದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಹಂತ :

- **2 ವರ್ಷ : 2 ಪದದ ವಾಕ್ಯಗಳು**
- **ಪದ ಸಂಪತ್ತು : 270- 300 ಪದಗಳು**

4. ವಾಕ್ಯರಚನಾ ನಿಯಮ ರೂಪಿಸುವ ಹಂತ : Morpho syntactic

- **2 ವರ್ಷಗಳು : ಎರಡು ಪದದ ವಾಕ್ಯಗಳು : 270 - 300 ಪದಗಳು**
- **2 ½ ವರ್ಷಗಳು : ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ : 450 ಪದಗಳು**
- **3 ವರ್ಷಗಳು : ಸರಳ ವಾಕ್ಯ , ಕಥೆ : 900 ಪದಗಳು**
- **3 ½ ವರ್ಷಗಳು : ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧ ವಾಕ್ಯ : 1200 ಪದಗಳು**
- **4 ವರ್ಷಗಳು : ಭಾವನೆಗಳು , ಕಲ್ಪನೆ : 1500 ಪದಗಳು**
- **5 ವರ್ಷಗಳು : ಸಂಕೀರ್ಣ ವಾಕ್ಯ : 1800 ಪದಗಳು**
- **6 ವರ್ಷಗಳು : ಭಾಷಾಕೌಶಲಗಳ ಗಳಿಕೆ : 2000 ಪದಗಳು**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು : **Individual Differences**

@ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದ್ವಿತೀಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : (**Intelligence**)
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಮೂರ್ತ ಆಲೋಚಣಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : ಟರ್ಮನ್

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :

1. ಮಾನಸಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಇದೊಂದು ಹಳೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ .
- ಮನಸ್ಸು ಎನ್ನುವುದು ತಾರ್ಕಿಕತೆ , ಸ್ಮೃತಿ , ವಿಭೇದಿಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .

2. ದ್ವಿಕಾರಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಸ್ಪಿಯರಮನ್ : **1904**
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು **G** ಮತ್ತು **S** ಎಂಬೆರಡು ಕಾರಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .
- **G** : ಇದು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ , ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- **S** : ಕಲಿತಂತಹ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದಿಂದ ರೂಢಿತವಾದಂತಹ ಗುಣ

3. ಬಹುಕಾರಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಇ. ಎಲ್ . ಥಾರನಡೈಕರವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಅಮೇರಿಕಾ)

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು – ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಮಟ್ಟ , ವ್ಯಾಪ್ತಿ , ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ವೇಗ ಎಂಬ 4 ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ .
- ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಯು ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .
- ಬಹುಶಕ್ತಿಯ ವಾದ : ಗಾರ್ಡನ್
- ತ್ರಿಕಾರವಾದ : ರಾಬರ್ಟ್ ಸ್ಟೈನಬರ್ಗ

4. ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಯ ಸಮೂಹಕಾರಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು : ಎಲ್ . ಎಲ್ . ತರ್ಸ್ಟನ್
- ಇವರು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ 7 ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ : **N , V , S , M , R , W , P**

5. ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿ : (3 ಆಯಾಮಗಳು)

- ಜೆ . ಪಿ . ಗಿಲಫರ್ಡ : 1966
- ಮನಸ್ಸು 3 ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ , ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕ್ರೀಯೆ , ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ .

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿಧಗಳು : ಥಾರನಡೈಕರವರ ಪ್ರಕಾರ

1. ಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

2. ಅಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

1. ಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ .
- ಇದು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .
- ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದ ಮಾದರಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

2. ಅಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ಇದು ಪದ , ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಶಾಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶ .
- ಇದು ಗಣಿತದ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .
- ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .

* ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ : (ಅಲಫ್ರೇಡ ಬೀನೆ)

ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಕಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರು : ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟರ್ನ

$$1Q = \frac{MA}{CA} * 100$$

- ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಕ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. (ಗಂಟೆಯಾಕಾರದ ಸಮಪಾರ್ಶ್ವ ಆಕಾರ)

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- **140 ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು : 1 % : ಅತಿ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ**
- **130 – 139 : 2 % : ಪ್ರತಿಭಾನಿತ್ವ**
- **120 – 129 : 8 % : ಪ್ರತಿಭಾನಿತ್ವರು**
- **110 – 119 : 16 % : ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು**
- **100 – 109 : 23% : ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು**
- **90 – 99 : 23% : ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು**
- **80 – 89 : 16% : ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯುಳ್ಳವರು**
- **70 – 79 : 8% : ಬುದ್ಧಿಮಾಂಧ್ಯತೆ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು**
- **60 – 69 : 2 % : ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತತೆಯುಳ್ಳವರು**
- **60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : 1 % : ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತತೆಯುಳ್ಳವರು**

*** ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಅಳತೆ : Measurement of intelligence**

- **ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು : ವಿಲಹೆಲ್ಮಮಾಂಟ್**
- **ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದವರು : ಗಾಲ್ಟನ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)**
- **ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದವರು : ಆಧುನಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪಿತಾಮಹ – ಅಲಫ್ರೇಡ್ ಬೀನೆ .**

*** ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

@ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

*** ಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ**

*** ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ**

*** ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ**

@ ಸಮೂಹ ಪರೀಕ್ಷೆ

*** ಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ**

*** ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ಉದಾ – ಅಹುಜಾರವರ ಸಮೂಹ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ , ವೆಷ್ಲರರವರ ಶಾಬ್ಧಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ .
- ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ಉದಾ – ರೇವನರವರ ಪ್ರೋಗ್ರೇಸಿವ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಸಸ್ , ಕೆಟಲರವರ ಕಲ್ಚರಫೇರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಪ್ರೇಮಲತಾರವರ ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಆರ್ಮಿ ಬೀಟಾ ಪರೀಕ್ಷೆ .

* ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪರೀಕ್ಷೆ :

- ಭಾಟಿಯಾರವರ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ವೇಷ್ಲರರವರ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಘನವಿನ್ಯಾಸ ರಚನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರರವರ ಪಾಸ್ – ಅಲಾಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : **Emotional intelligence**

- **1909** ರಲ್ಲಿ ಜಾನಮೇಯರ್ ಮತ್ತು ಪೀಟರ ಸಾಲೋವೈ ಎಂಬುವರು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು .
- ಅಮೇರಿಕಾದ ಡೆನಿಯಲ್ ಗೋಲಮನರವರು **1995** ರಲ್ಲಿ **Emotional intelligence** ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು . ಇದು **4** ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ .
  - @ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳ ಬಳಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

* ಘಟಕಾಂಶಗಳು :

- ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು : **Self Awareness**
- ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ : **Self Regulations**
- ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆ : **Self Motivations**
- ಅನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿ : **Empathy**
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು : **Social skills**

* ಸೃಜನಶೀಲತೆ : **Creativity**

ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಣುವುದೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆ.

- ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಕಾರಕಗಳು :

  @ ಮೌಲಿಕತೆ : **Originaliity**

  @ ನಿರರ್ಗಳತೆ : **Fluency**

  @ ನಮ್ಯತೆ : **Flexibility**

- ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಹಂತಗಳು :

  1. ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಂತ : **Stage of preparation**
  2. ಸುಪ್ತತೆಯ ಹಂತ : **Stage of Incubation**
  3. ಅಂತ: ಸ್ಫುರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯ ಹಂತ : **Inspiration Stage**
  4. ಸಮರ್ಥನೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಹಂತ : **Verification Stage**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಅಭಿಕ್ಷಮತೆ : **Aptitude**

  ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅಭಿಕ್ಷಮತೆ .

- ಮನೋಧೋರಣೆ : **Attitude**

  ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ , ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನೋಭಾವ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

@ ಮನೋಧೋರಣೆಯ **4** ಆಯಾಮಗಳು :

- ತೀವ್ರತೆ
- ದಿಕ್ಕು
- ವ್ಯಾಪಕತೆ
- ಅವಧಿ

- ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಡಾ ॥ ಪಿ . ಆರ್ . ನಾಯರರವರು ಮನೋಧೋರಣೆ ಅಳೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ .

* ಆಸಕ್ತಿ : **Interest**

- ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಕೆ. ಸ್ಟ್ರಾಂಗರವರು ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟ / ಇಚ್ಛೆ ಅಥವಾ **Like** ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಆಸಕ್ತಿ .
- ಆಸಕ್ತಿಯು ಅವಧಾನದ ತಾಯಿ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

*** ಮೌಲ್ಯಗಳು : Values**

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತು , ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮೂಹಗಳು ನೀಡುವ ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಾಬ್ದೀಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಮೌಲ್ಯಗಳು .

- ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮಗಳು
- ಗುಣಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮಗಳು
- ಅಂತರ ಸಂಬಂಧ ಆಯಾಮಗಳು
- ಆಲಪೋರ್ಟ , ವರ್ನೋನ್ ಮತ್ತು ಲಿಂಡ್ಸೆಯವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು .
- ಕ್ವಿಲೆನ್ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು :
  @ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ
  @ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ
  @ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ
  @ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು
  @ ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

* ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ : **Education of the exceptional children**

- ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಮಕ್ಕಳು
- **Gifted children**
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ 140 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು : ಟರ್ಮನ್
- 130 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು : ಹ್ಯಾವಿಂಗ್ ಹರ್ಸ್ಟ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು ಅಥವಾ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು : **Slow learners**

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ : **76** ರಿಂದ **89**

  @ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

- ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
- ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವ
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರತೆ
- ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ತುಂಬಿರುವವರು
- ಸೋಲಿನ ಭಯ
- ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ

* ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು : **Gifted children**

- ವೇಗವರ್ಧನೆ : ಮುಂಬಡ್ತಿ – **Accelaration**
- ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿ
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆ
- ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್
- ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ
- **NCERT : 1962 ----- NTSE**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು ಅಥವಾ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು : **Slow learners – 76 to 89 – 1Q**

*** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :**

- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿ
- ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ
- ಪರಿಹಾರ ಶಿಕ್ಷಣ
- ವಿಶೇಷ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು
- ಪ್ರಗತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
- ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನ
- ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ನಿಯಮಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಮನ
- ಶಿಕ್ಷಣದ ವೇಗ

* ಮಾನಸಿಕ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : **Children with mental challenges**

- ಬೆರಿಡ್ : ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವವನು .
- **25** ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : ಆಶ್ರೀತ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .
- **26 – 50** : ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .
- **51 – 75** : ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಹ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಕಾರಣಗಳು :

1. ಅನುವಂಶೀಯತೆ (50 – 75 %)

2. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿ ವಿವಾಹಗಳು

3. ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಕಾರಣಗಳು : ಔಷದಿ ಸೇವನೆ , ಕ್ವಿನೈನ್ , ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೊಮೈಸಿನ , ತೈಲೇಮೈಡ್ ಮತ್ತು ಫಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ .

4. ಜನನ ಸಮುದಾಯದ ಕಾರಣಗಳು

5. ಜನನ ನಂತರದ ಕಾರಣಗಳು

6. ಸಾಮಾಹಿಕ ಕಾರಣಗಳು

- ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ,
- 30 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : ಆಶ್ರೀತ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು .
- 30 – 50 : ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು
- 50 – 75 : ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಹ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು .

* ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರು : Under achiever

ಹೆಚ್ಚು ಭೌಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರು ಎನ್ನುವರು .

@ ಕಾರಣಗಳು :

- ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸಗಳು
- ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
- ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸಾಧನಾ ಪ್ರೇರಣೆ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಅತಿಯಾದ ಆತಂಕ
- ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಸಮಾಶ್ರಯನದ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿಯಿಂದ **+1** ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆಯಷ್ಟು ದೂರವಿರುವವರನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಾಧಕರು ಎನ್ನುವರು ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿಯಿಂದ **-1** ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆಯಷ್ಟು ದೂರವಿರುವವರನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರೆನ್ನುವರು .

* ದೈಹಿಕ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳವರ ವಿಧಗಳು :

1. ಶ್ರವಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : **(Childrens with hearing challenges) 35 to 69 db**

* ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : **500 Hz – 2000 Hz**

* ಅಪಾಯವಾದ ಶಬ್ಧ : **125 db** ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

@ ಕಾರಣಗಳು :

- ರುಬೆಲ್ಲಾ (ದಡಾರ) : **5%**
- ಅನುವಂಶೀಯತೆ : **13%**
- ಅಪಕ್ವ ಮಗುವಿನ ಜನನ : **22%**
- ಮೆನಿಂಜೈಟಿಸ್ : **9%**
- ಓಟೈಟಿಸ್ ಮೀಡಿಯ : ಮಧ್ಯಕಿವಿ ಸೊಂಕು – **3%**
- ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳು : **25%**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ **ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ :**

- **ವಿಚಲನಾ ಪರೀಕ್ಷೆ**
- **ಧ್ವನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ**
- **ಟಿಕಟಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ**
- **ರಿನ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ**
- **ವೆಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ**
- **ಶ್ರುತಿ ಕವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ**

2. ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with visual challenges)

- **ಅಂಧರು : 20 / 200 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ**
- **ಭಾಗಶ: ಅಂಧರು : 20 / 70 – 20 / 200**
- **ಸ್ನೆಲೆನ್ : ಚಿತ್ರಪಟ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು .**

3. ಮೂಳೆ ಕೀಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with orthopaedical challenges)

4. ಕಲಿಕೆಯ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with learning challenges)

- **ಓದಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dyslexia**
- **ಬರವಣಿಗೆ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dysgraphia**
- **ಅಂಕಗಣಿತ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dyscalculia**
- **ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ನ್ಯೂನತೆ : Dyspraxia**
- **ಭಾಷಾ ನ್ಯೂನತೆ : Dysphasia**
- **ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಕೊರತೆ : Dysphonia**

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* Learn : ಕಲಿಕೆ

* ಗೇಟ್ಸ್ : " ಅನುಭವಗಳಿಂದ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆ " .

- ಇದು ವರ್ತನೆಯ ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆ
- ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು
- ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭೌದ್ಧಿಕ , ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ .
- ಇದು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ .
- ಕಲಿಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿ ಜೊತೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ .
- ಇದು ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ .

* ಕಲಿಕೆ ವಿಧಗಳು :

1. ಸಂಜ್ಞಾ ಕಲಿಕೆ :

- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು
- ಪಾವಲೋವ್ (ರಷ್ಯಾ)

2. ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧ ಕಲಿಕೆ (ಉದ್ದೀಪನ – ಅನುಕ್ರಿಯೆ)

- ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ .
- ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

3. ಸರಣಿ ಕಲಿಕೆ

- ಜೋಡಿಸುವುದು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

4. ಶಾಬ್ದೀಕ ಸಹಚರ್ಯ ಕಲಿಕೆ

- ಶಬ್ಧ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಚರ್ಯ ಏರ್ಪಡುವುದು .

5. ವಿಭೇಧೀಕರಣ

6. ಪರಿಕಲ್ಪನಾ

7. ತತ್ವಗಳು

8. ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಕಲಿಕೆ

*** ಕಲಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :**

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆ :

- ಇ. ಎಲ್ , ಥಾರ್ನಡೈಕ್ (ಅಮೇರಿಕಾ)
- ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡವರು
- ಹಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ
- ಹಲಗೆ ಒತ್ತಬೇಕು , ಅಗುಳಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ದಾರವನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕಿತ್ತು .
- ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಯಶಸ್ಸು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದದ್ದು .

@ ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಥಾರ್ನಡೈಕನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು :

- ಪ್ರೇರಣೆ : ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಆಹಾರ
- ಗುರಿ : ಪರಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು .
- ತಡೆಗಳು : ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಲಗೆ
- ಕ್ರಮರಹಿತ ಚಲನೆ : ತೋರಿದ ವಿವಿಧ ಚಲನೆಗಳು
- ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಯಶಸ್ಸು : ಚಲನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ
- ಆಯ್ಕೆ : ಸರಿಯಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ .
- ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ : ಸರಿಯಾದ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ಪುನರಾವರ್ತನೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಥಾರನಡೈಕರವರು ಗುರುತಿಸಿದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು : ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಆಹಾರ

@ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು :

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿರಬೇಕು .
- ಸಮಸ್ಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬೇಕು .
- ಪುನರ್ಬಲನ ನೀಡುವುದು
- ಕಲಿಕಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದು .
- ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಂತಸದಾಯಕವಾಗಿಡುವುದು .

* ಥಾರನಡೈಕರವರ ಕಲಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳು :

1. ಸಿದ್ಧತಾ ನಿಯಮ :

- ಕಲಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವನಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು .
- ಇದು ಕಲಿಯುವವನ ಪರಿಪಕ್ವನ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

2. ಅಭ್ಯಾಸ ನಿಯಮ :

- ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಉದ್ದೀಪನ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ಬಂಧವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಕಲಿಕೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. ಪರಿಣಾಮ ನಿಯಮ :

- ಇದು ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .
- ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ , ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳಿರಬೇಕು .

@ ಥಾರ್ನಡೈಕರವರ ಕಲಿಕಾ ತತ್ವಗಳು : 5

1. ಬಹು ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ತತ್ವ :

- ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

2. ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ತತ್ವ :

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಿಯೆ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ .
- ಕಲಿಕೆಯ ಯಶಸ್ಸು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮನಃ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ .

3. ಭಾಗಶಃ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತತ್ವ

- ಕಲಿಕೆಯು ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಪುನರ್ಬಲನಗಳಿಂದ ಕಲಿಕೆ ದೃಢಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ .
- ಪುಷ್ಟೀಕರಣಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ .
- ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ತತ್ವ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ .

4. ಸಾದೃಶ್ಯ ತತ್ವ

5. ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ತತ್ವ

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

* ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : Learning by classical conditioning

@ ಪಾವಲೋವ್ --- ರುಸಿಯಾ --- ನಾಯಿ

@ ಅಭಿಜಾತ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

@ ಉದ್ಧೀಪಕದ ಬದಲಾವಣೆ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

* ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : (Learning by operant conditioning) ಪ್ರೋ. ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

@ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ :

- ಅನುಬಂಧಿತವಲ್ಲದ ಉದ್ದೀಪಕ ಅನುಬಂಧಿತ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊರಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ .
- ಅನುಬಂಧಿತವಲ್ಲದ ಉದ್ದೀಪಕ ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧಿತ ಉದ್ದೀಪಕಗಳ ಸಹಚರ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಲಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ .
- ಪುಷ್ಟೀಕರಣೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ನೀಡಿ ಇಚ್ಛಿತ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ಸೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮಯದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ .
- ಉದ್ವೀಪಕ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ .
- ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಬಲ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ .
- S ಮಾದರಿ ಅನುಬಂಧನ ಎನ್ನುವರು .

@ ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

- ಇಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗ
- R ಮಾದರಿಯ ಅನುಬಂಧನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ , ಅನುಕ್ರಿಯೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

- ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ ವರ್ತನೆ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಇದು ಜೀವಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಬಳಸುವ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .
- ಈ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು : ಪುಷ್ಟೀಕರಣ – ೧. ಧನಾತ್ಮಕ ೨. ಋಣಾತ್ಮಕ ೩. ಶಿಕ್ಷೆ
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವಯ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನ : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

@ ತತ್ವಗಳು : ಸ್ವಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು

- ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಂತಗಳ ತತ್ವ : ವಾಚಕ
- ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳು : ಲೇಖನ
- ತಕ್ಷಣ ಧೃಡೀಕರಣ : ಅನುಕ್ರಿಯೆ ಪರೀಕ್ಷಣ
- ಸ್ವಯಂ ಗತಿ ತಂತ್ರ : ತನ್ನದೇ ಆದ ವೇಗ
- ಸ್ವಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು : ಕಲಿಕೆಯ ದಾಖಲೆ

@ ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಂತರದೃಷ್ಟಿ ಕಲಿಕೆ : ಕೊಹ್ಲರ್ (Learning by Insight)

- ಚಿಂಪಾಂಜಿ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗ.
- S – R ವಿರುದ್ಧ ಉಂಟಾದ ಪಂಥ : ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್
- ಮಾರ್ಕ್ಸ ವರ್ದಿಮರ್ , ವೂಲ್ಫ್ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೋಹ್ಲರ್ , ಕರ್ಟ ಕಾಪ್ಕಾ
- ಮಾರ್ಕ್ಸ ವರ್ದಿಮರ್ : ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಪಂಥದ ಪಿತಾಮಹ
- ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಇದು ಜರ್ಮನಿ ಪದ , ಇದರ ಅರ್ಥ ವಿನ್ಯಾಸ , ಪೂರ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರತೆ
- ಕೊಹ್ಲರ್ -1952 , “ Mentality of Apes ”ಮಂಗಗಳ ಮಾನಸಿಕತೆ ಚಿಂಪಾಂಜಿ ಸುಲ್ತಾನ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು .
- ಪೂರ್ಣ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಒಳನೋಟ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೊಹ್ಲರರವರು ಬಳಸಿದರು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು :

- ಕಲಿಯುವವನ ಅನುಭವ
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ
- ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ
- ಪ್ರಾರಂಭದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ

@ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸ್ವೀಕಾರ ಕಲಿಕೆ : ಡೇವಿಡ್ ಆಸುಬೆಲ್

- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : (Learning by Discovery)

  @ ಜೆರೋಮ್ ಎಸ್ . ಬ್ರೂನರ್ – ಅಮೇರಿಕಾ

  @ **1960 – The process of education**

  @ ಹೊಸ ಒಳನೋಟ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸಂಘಟಿಸುವ , ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನ್ವೇಷಣೆ .

- ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : (Observational Learning)

  @ ಬಂಡೂರರವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ . ಇದು ಅನುಕರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ

  @ ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ತತ್ವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .

  @ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಂಡೂರರ ತತ್ವವನ್ನು ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತತ್ವ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .

  @ ಇದು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು , ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಕಗಳು , ಈ ಮೂರು ಉದ್ದೀಪನಾ ಬಲಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಕಲಿಕೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು : ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು .
@ ಗುರಿ ವಸ್ತುಗಳು : ಉತ್ತೇಜಕಗಳು
@ ಪ್ರೇರಕ ಅಂಶಗಳು : ನಿರೀಕ್ಷೆ

- **ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕಾ ಹಂತಗಳು :**

1. ಅರ್ಜನೆ
2. ಧಾರಣೆ
3. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ
4. ಪರಿಣಾಮಗಳು

- **Mastery Learning : ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲಿಕೆ**

@ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬ್ಲೂಮ್

@ ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ .

@ ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ : ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆ : ಥಾರ್ನಡೈಕ್
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : ಪಾವಲೋವ್
- ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧ ಕಲಿಕೆ : ಸ್ಕಿನ್ನರ್
- ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆ : ಕೊಹ್ಲರ್
- ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ : ಆಸುಬೆಲ್
- ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ , ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : ಬಂಡೂರ್
- ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲಿಕೆ : ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬ್ಲೂಮ್
- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : ಬ್ರೂನರ್ – ಜಿರೋಮ್

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು

1. ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ : Motivation

Motivation ಎಂಬ ಪದವು **Movers** ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ . ಅರ್ಥ – ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು .

ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

@ ಆಂತರಿಕ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಬಾಹ್ಯ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಕಗಳು :

- ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗಳಿಕೆ
- ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು
- ಸೋಲು – ಗೆಲುವು
- ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆ
- ಪ್ರಗತಿಯ ಅರಿವು
- ಗುರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು .
- ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗಳಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವ ತಿಳಿಯಲು ಟಿ . ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ವುಡ್ ಮತ್ತು ಹರ್ಲಾಕ್ ರವರು ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮಟ್ಟ ಪದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು : ಹಾಪ್

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

2. ಅವಧಾನ : Attention

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುವುದೇ ಅವಧಾನ .
- ಅವಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ – ಸಂವೇದನೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.
- ವಿಧಗಳು : 1. ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಅವಧಾನ
  2. ಐಚ್ಛಿಕ ಅವಧಾನ : ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ಗಮನ
  3. ಅಭ್ಯಾಸ ಅವಧಾನ

@ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು : ಅವಧಾನ

- ಬದಲಾವಣೆ
- ತೀವ್ರತೆ
- ಗಾತ್ರ
- ಭಿನ್ನತೆ
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ
- ಚಲನೆ
- ನಾವಿನ್ಯತೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಲೆ (ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕೇಳಿ)
- ಆಸಕ್ತಿಗಳು
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

4. ಆಸಕ್ತಿಗಳು :

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು , ಸಂಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

@ **3 ಆಯಾಮಗಳು :**

1. ತೀವ್ರತೆ
2. ವಿಸ್ತರಣೆ
3. ಅವಧಿ

@ **ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :**

- ವಯಸ್ಸು
- ಪರಿಪಕ್ವತೆ
- ಲಿಂಗ
- ಸಾಮಾಜಿಕ
- ಆರ್ಥಿಕ
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

* ನೆನಪು (ಸ್ಮೃತಿ) : Memory

ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸ್ಮರ/ನೆಗೆ ತರುವುದೇ ಸ್ಮೃತಿಯಾಗಿದೆ.

@ **ಸ್ಮೃತಿಯ ಮಜಲುಗಳು :**

- ಕಲಿಕೆ
- ಧಾರಣೆ
- ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ
- ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ (ಅಭಿಜ್ಞಾನ)

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಸ್ಮೃತಿಯ ವಿಧಗಳು :

1. ಇಂದ್ರೀಯ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಉದ್ದೀಪನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

2. ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಂತ
- ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು 30 ಸೆಕೆಂಡಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು .

3. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಇದು ಬಹುತೇಕ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವ ಹಂತ
- ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಲು –ಪುನರುಚ್ಛಾರಣೆ , ಪುನರಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಕೇತೀಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯ .

@ ಸ್ಮೃತೀಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು
- ಆಸಕ್ತಿ
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ
- ಕಲಿಯುವವನ ಮನೋಧೋರಣೆ
- ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ
- ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯ
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಸ್ಮರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು :

1. ಅಂತರ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ
2. ಇಡಿ – ಬಿಡಿ ವಿಧಾನ
3. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಂಠಪಾಠ

4. ಸಂಯೋಜನಾ ವಿಧಾನ : ಒಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜನಾ ವಿಧಾನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

5. ಸಾಮಿಪ್ಯತೆಯ ನಿಯಮ : ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳ ಕಾಲ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ ಒಂದು ಅಂಶದ ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಒಬ್ಬರ ಕ್ರಿಕೇಟ ಆಟಗಾರನ ಹೆಸರು ನೆನಪಾದಾಗ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಆಟಗಾರರ ಹೆಸರು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

6. ಸಾಮ್ಯತೆ ನಿಯಮ : ಒಂದು ವೇಳೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಂದರ ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಒಂದು ಜಲಾಷಯ ನೋಡಿದಾಗ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಜಲಾಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ .

7. ಭಿನ್ನತೆಯ ನಿಯಮ : ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಅಥವಾ ವಿರುದ್ಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾ : ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿ ನೆನಪಾಗುವುದು .

CHALLENGING NOTES-AJAY KHOT SIR

* ಮರೆವು (ವಿಸ್ಮೃತಿ) : Forgetting

ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆಯಾಗದೆ ಕಳೆದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ವಿಸ್ಮೃತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

@ ವಿಧಗಳು :

1. **ನಿಷ್ಕ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮರೆವು**
2. **ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಿತ ಮರೆವು**

@ ಮರೆವಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು :

1. **ಹಿಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆಯು ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಮರೆವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.**

2. **ಮುಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ : ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಮುಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.**

3. **ದಮನ : ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ನೋವಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಜಾಗೃತ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನು ದಮನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .**
   @ ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4. **ಭಾವಾತ್ಮಕ ವಿಚಲನೆ : ಅತಿಯಾದ ಆತಂಕ , ಅಪಘಾತಗಳು , ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆಯಾಸಗಳು , ಅತಿಯಾದ ಸಂತೋಷ , ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮರೆವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.**

CHALLENGING NOTES- AJAY KHOT SIR

- ಮರೆವು (ವಿಸ್ಮೃತಿ) ಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪುನರಕಲಿಕೆ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಹೀನ ಪದಗಳ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ' ಎಬ್ಬಿಂಗ್ಹಾಸ್ – ಹರ್ಮನ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ .

- ಕಲಿಕೆಯಾದ ನಂತರದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ .

@ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಮಾದರಿ : ಆರ್ . ಎಮ್ . ಗ್ಯಾನೆ

1. ಒಂದನೇ ಹಂತ :

- ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಮಾಹಿತಿ ಅಲ್ಪಕ್ಷಣಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಮಾಹಿತಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪರಿವರ್ತನಾ ಹಂತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು .

2. ಪರಿವರ್ತನಾ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣ :

- ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ ಸ್ಮೃತಿಯಾಗಿದೆ
- ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ : ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಅವಧಿ – 30 ಸೆಕೆಂಡು

3. ಶಾಶ್ವತ (ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣ) :

- ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ . ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಂಕೇತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

CHALLENGING NOTES- AJAY KHOT SIR

* ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : Transfer of Learning

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರನವೇ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಜಡ್
- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎನ್ನುವರು .

@ ವಿಧಗಳು :

1. ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಅದು ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ .

2. ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾದರೆ ಅದು ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ .

3. ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಿದ್ದರೆ ಅದು ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ .

4. ಲಂಬ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಇದು ಉನ್ನತ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಾದಗಳು :

1. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ವಾದ :

- ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಹಲವಾರು ಸಹಜ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಾದ ಸ್ಮೃತಿ , ತರ್ಕ , ಅವಧಾನ , ಕಲ್ಪನಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ವಾದವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರು : ವುಡ್ಸವರ್ಥ

2. ಅನನ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ವಾದ :

- ಇ. ಎಲ್ . ಥಾರ್ನ್ಡೈಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ .
- ಎರಡೂ ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೆ ಆಗ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ . ಉದಾ : ಕಾರ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಟ್ರಕ್ ಚಾಲನೆ ಸುಲಭ

3. ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣವಾದ : ಚಾರ್ಲ್ಸ ಜಡ್ – 1908

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನ , ಸೂತ್ರಗಳು , ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ .

4. ಆದರ್ಶಗಳವಾದ : ಡಬ್ಲ್ಯು . ಸಿ . ಬ್ಯಾಗ್ಲೆ

- ಆದರ್ಶಗಳು ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಿಕೆ .

5. ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ವಾದ :

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಳನೋಟ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಸಮೂಹಗತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ : Group Dynamics

Dynamics ಎಂಬ ಪದವು ಗ್ರೀಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ . ಇದರ ಅರ್ಥ ಬಲ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ .

@ ಸಮೂಹ : ಸಮಾನ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮೂಹ ಎನ್ನುವರು .

@ ವಿಧಗಳು :

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೂಹ : ಕುಟುಂಬ , ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯ , ಆಟ ಗುಂಪು
2. ಔಪಚಾರಿಕ ಸಮೂಹ : ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಚೇರಿ
3. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಮೂಹ : ದೇವಸ್ಥಾನ , ಚರ್ಚ , ಇತ್ಯಾದಿ

- ತರಗತಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವರ್ತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು (ಅಂತರ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ) : ನೆಡ್ – ಪ್ಲಾಂಡರ್ಸ್ .

* ಸಮೂಹದ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

1. **ಸಹಾನುಭೂತಿ :**
   ನಾವು ನೋಡಿದ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದೇ ಸಹಾನುಭೂತಿ .

2. **ಸಲಹೆ :**
   ಇತರರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದೇ ಸಲಹೆ . ಉದಾ : ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೀಡುವ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ , ಸಹಕಾರ , ಸ್ಥಾನಗೌರವ , ಸಮೂಹ , ಸ್ವಯಂ ಸಲಹೆ , ಇತ್ಯಾದಿ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. ಅನುಕರಣೆ :

ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಅನುಕರಣೆ .

4. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮೂಹದ ಗುರಿಗಳು

5. ಸಮೂಹದ ಸಂಸಕ್ತತೆ :

ಒಂದು ಸಮೂಹದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಅಂತರಕ್ರಿಯೆ ಅವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಸಮಾಜಮಿತಿ : Sociometry

ಸಮೂಹದ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರವೇ ಸಮಾಜಮಿತಿ .

- **1934 – ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ – ಜೆ . ಎಲ್ . ಮೊರಿನೊ ರೂಪಿಸಿದರು .**
- **ತರಗತಿ ನಾಯಕನಾಗಿ : ಶಿಕ್ಷಕ**

  @ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ

  @ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ

  @ ನಿರ್ಭಂಧರಹಿತ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ : Personality

Personality ಎಂಬ ಪದವು **Persona** ಎಂಬ ಲ್ಯಾಟಿನ ಭಾಷೆಯ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಮುಖವಾಡ ಎಂದರ್ಥ .

@ ಶೆಲ್ಡನ್ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಗಳು :

1. ದುಂಡು ದೇಹಿ : ಸ್ನೇಹಪರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ , ಬಹಿರ್ಮುಖತ್ವ , ವಾತ್ಸಲ್ಯ .
2. ಪ್ರಸಾಮಾನ್ಯದೇಹಿ : ಸಾಹಸ ಪ್ರೀಯರು , ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳು , ಆತ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಟೆ
3. ಲಂಬದೇಹಿ : ಏಕಾಂತ ಪ್ರೀಯರು , ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿರುಚಿ , ಹೆದರಿಕೆ .

@ ಸ್ಪ್ರ್ಯಾಂಗರರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಗಳು :

1. ತಾತ್ವಿಕ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು
2. ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು
3. ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು
4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು
5. ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು
6. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಪ್ರೀಯರು

@ ಕಾರ್ಲಯೂಂಗರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಗಳು :

1. ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳು
2. ಬಹಿರ್ಮುಖಿಗಳು

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸ್ಥಿರ ಗುಣಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :

- ಸ್ಥಿರಗುಣ : ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ವರ್ತನೆಯ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ .
- ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಕಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಗುಣಗಳೇ ಸ್ಥಿರ ಗುಣಗಳು .

* ಜೆ . ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ಆರ್ಲ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ರ್ – ಸ್ಥಿರಗುಣಗಳ ವರ್ಗಿಕರಣ :

- ಕ್ರಮಾಗತ ಸ್ಥಿರಗುಣ : 1
- ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸ್ಥಿರಗುಣ : 2
- ಅನುಷಂಗೀಕ ಸ್ಥಿರಗುಣ : 1 + 2 ರ ನಡುವೆ

* ಆರ್ . ಬಿ . ಕೆಟೆಲರ ವರ್ಗೀಕರಣ :

1. ಸಾಮಾನ್ಯ
2. ವಿಶಿಷ್ಟ
3. ಮೇಲ್ಸ್ತರ
4. ಮೂಲಾಧಾರ (ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ)

* ಐಸೆಂಕರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವರ್ಗಿಕರಣ :

1. ಅಂತರ್ಮುಖಿ
2. ಸಾಧಾರಣ ಆರೋಗ್ಯವಂತ – ನ್ಯೂರಾಟಿಸಿಸಮ್
3. ಸೈಕಾಟಿಸಮ್

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಳತೆ : Measurement of Personality

* ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :

1. ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ
2. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ
3. ಸಂದರ್ಶನ

* ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :

1. ವೀಕ್ಷಣೆ
2. ದರ್ಜಾ ಮಾಪನಗಳು
3. ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಗಳು
4. ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು
5. ಕ್ಯೂ ವಿಂಗಡಣೆ ತಂತ್ರಗಳು

- **ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಾ ತಂತ್ರಗಳು :**

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸುಪ್ತ ಚೇತನದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತುಮುಲತೆಗಳನ್ನು , ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಅರಿವಿದ್ದೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದೆಯೋ ಹೊರಗೆಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ .

1. ಥಿಮಾಟಿಕ್ ಅಪ್ಪರಸೆಪ್ಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ
2. ರೋರಷಾಕ ಮಸಿ ಗುರುತು ಪರೀಕ್ಷೆ
3. ವಾಕ್ಯ ಪೂರೈಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ
4. ಪದ ಸಂಯೋಜನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಆರ್ . ಎಸ್ . ವುಡವರ್ತ ರೋರಷಾಕರು **TAT** ನ್ನು ಪದ ಮತು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರು .

- **ಅಪಸಮಾಯೋಜನೆ :**
  ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಪರಿಸರಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು .

@ **ಸಮಾಯೋಜನೆ :**

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ .

- **ಸಮಾಯೋಜನೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು :**

1. ಉದ್ವೇಗ : Tension

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಡಚಣೆಯೊಂದರಿಂದ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವನು ಅತೀವ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.

2. ಆಶಾಭಂಗ : Fraustration

ಜೀವಿಯ ಅಭಿಪ್ರೇರಿತ ವರ್ತನೆಯ ತೃಪ್ತಿಯ ಅತಿ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆಶಾಭಂಗ .

3. ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ : (ದ್ವಂದ್ವ) – Mental conflicts

ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- **ಆಗಮ – ಆಗಮ ಘರ್ಷಣೆ (ಧನ – ಧನ ಘರ್ಷಣೆ) :**

@ ಎರಡು ಸಮಾನ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಗುರಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

@ ಎರಡು ಧನಾತ್ಮಕ ಗುರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ .

@ ಈ ಬಗೆಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ .

@ ಇವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ದ್ವಂದ್ವಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಹೊರ ಸಂಚಾರ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುವುದು, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು.

- **ಆಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಧನ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)**

@ ಒಂದೇ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಭಾವನೆಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಅದು ದ್ವಂದ್ವ ಧೋರಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ , ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೀಳುವ ಭಯ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ . ಇದು ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಧೂಮಪಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಅವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೆರಡನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಲೋ ಬೆಡವೋ ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

- **ಅಪಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಋಣ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)**

@ ಆಯ್ಕೆಗೊಳಪಡುವ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಸಹ ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಆಚ್ಚುಯ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿರದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ .

@ ಎರಡು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಆಗಿರುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರಗಳು : Defence Mechanisons

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಶಾಭಂಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು ಎನ್ನುವರು .

1. ಆಕ್ರಮಣ ತತ್ವಾಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು : Aggressive

@ ಸ್ಥಾನಬದಲಿ ಅಥವಾ ಬಲಿಪಶುವಾಗಿಸುವಿಕೆ : Displacement

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೋಪದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದುರ್ಬಲವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ . ಉದಾ : ನಿಂದ ಬೈಯಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಗತಿಯ ಮುಗ್ಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮೇಲೆ ರೇಗುತ್ತಾನೆ .

- #### @ ಆತ್ಮನಿಂದನೆ : Self Blame

ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಕೋಪವನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆತ್ಮ ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆತ್ಮನಿಂದನೆ.

ಉದಾ : ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹ ಇಷ್ಟೆ
ನಾನು ಪಾಪಿ
ನಾ ಹುಟ್ಟಬಾರದಿತ್ತು
ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಇಷ್ಟು

@ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ಕೋಪ : Free Hoating anger

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿದ್ದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡವರ ಮೇಲೆ ರೇಗಾಡುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಬೈಯುವುದು ಇದರ ಲಕ್ಷಣ .

CHALLENGING NOTES -AJAY KHOT SIR

2. ಪಲಾಯನ ತತ್ವಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು :

@ ದಮನ ಅಥವಾ ಅಡಿಗಿಸುವಿಕೆ : Repression

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಜಾಗೃತ ಭಾಗದಿಂದ ಅಜಾಗೃತ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ದಮನ .
@ ಇದು ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವುದಾಗಿದೆ .

* ಅದುಮಿಡುವುದು : Supression

ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸದಿರುವುದು, ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ .

@ ಹಿಮ್ಮರುಳುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಗಮನ : Regression

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎದುರಾದಾಗ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕನುಗುಣವಲ್ಲದ ಬಾಲ್ಯ ಸಹಜವಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೋರುವುದನ್ನು ಹಿಮ್ಮರುಳುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

ಉದಾ : ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಚಿಪುವುದು , ಚಿಕ್ಕಮಗುವಿನಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು , ಹಾಸಿಗೆ ಒದ್ದೆ ಮಾಡುವುದು , ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದ ಮಗು ಅಳುವುದು , ತಲೆನೋವು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು , ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತರೆ ಫೇಲಾಗುವನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶಾಯಿಲೆ ಬೀಳುವುದು .

@ ಹಗಲುಗನಸು ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆ : Day dreaming or Fantasy

ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೆ : Projection

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವಿಫಲತೆ , ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು , ಭಾವನೆ , ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಇತರರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೆ .

ಉದಾ : ಪರೀಕ್ಷಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು .

ಉದಾ : ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೋತ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸೋಲಿಗೆ ಪಂದ್ಯದ ತೀರ್ಪುಗಾರನೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದು.

@ ತರ್ಕಸಮ್ಮತವಾಗಿಸುವಿಕೆ : Rationalisation

ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸುವ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಉದಾ : ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಹಾಗೇ ಬಹಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೇಲಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು .

ಉದಾ : ನಾನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಬಲ್ಲೆ ಆದರೆ ಅದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು , ಇತ್ಯಾದಿ .

* ಹುಳಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ಸಿಹಿ ನಿಂಬೆ ತಂತ್ರ ಬಳಸುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

@ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ರಚನೆ : Reaction Formation

- ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಮೂಲಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೋರುವುದಾಗಿದೆ .
- ಉದಾ : ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತುಂಬಾ ವಿನಮ್ರನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದು .
- ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಗಳುವುದು.

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- ಶವಾಗಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಭಯವಿರುವ ಹುಡುಗ ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕುತ್ತಾ ಭಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಓಡಾಡುವುದು .
- ಪೋಷಕರ ಎದುರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ ನಟಿಸಿ , ಅವರಿಲ್ಲಾದಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಅಳಿಸಬಹುದು .

3. ಒಪ್ಪಂದ ತತ್ವಾಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು : Adjustements

@ ಪರಿಹಾರ : Compensation

ಮೂಲ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸೋಲನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣುವ ಮೂಲಕ ಸರಿದೂಗಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಎನ್ನುವರು .

* ನೇರ ಪರಿಹಾರ : ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು .

* ಬದಲಿ ಪರಿಹಾರ :

- ರ್‍ಯಾಂಕ ಪಡೆಯಲು ವಿಫಲವಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರ್‍ಯಾಂಕ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಾಗಿ ಸಾಧನೆ ತೋರಬಹುದು .

@ ಉದಾತ್ತೀಕರಣ : Sublimation

ತಮ್ಮ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ , ಸಾಹಿತ್ಯ , ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮೊಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ : ಸ್ವಂತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಮಹಿಳೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ – ವಿಶ್ವಾಸ ತೋರುವ ಮೂಲಕ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

@ ತಾದಾತ್ರ್ಯ ಅಥವಾ ಅನನ್ಯತೆ : Identification

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರವನ್ನು ತಾದಾತ್ರ್ಯ ಹೊಂದುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

ಉದಾ : ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರು , ಶಿಕ್ಷಕರು , ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಯಕರು ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು :

- ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸಲಹೆ : ವಿಲಿಯಂ ಸನ್‌ರವರು
- ಅನಿರ್ದೇಶಿತ ಸಲಹೆ : ಕಾರ್ಲ್‌ರೌಜರ್ಸ್
- ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಲಹೆ : FC ಥಾರ್ನೆ

- ಗ್ಯಾಗ್ನೆಯವರ ಸಂಚಿತ ಅಥವಾ ಪದಸೋಪಾನ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

1. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಕಲಿಕೆ
2. S. R ಬಂಧ ಕಲಿಕೆ
3. ಸರಪಳಿ ಕಲಿಕೆ
4. ಶಾಬ್ದಿಕ ಕಲಿಕೆ
5. ವಿಭೇದಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ
6. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಕಲಿಕೆ
7. ನಿಯಮ ಕಲಿಕೆ
8. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಕಲಿಕೆ (ಉನ್ನತ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟ)

- ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳು :

@ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳು
@ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು
@ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ತಂತ್ರಗಳು

- ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ :

@ ಇದೊಂದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿದೆ .
@ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ .
@ ವರ್ಷವಿಡೀ ನಡೆಯುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- **ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ :**

  @ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ .

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .

  @ ಘಟಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಮಾಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು , ಸಾಧನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು , ದರ್ಜಾಮಾಪನ , ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಸಂದರ್ಶನಗಳು , ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ .

- **ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ .

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ .

*** ಉತ್ತಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :**

- **ಸಮಂಜಸತೆ : Validity**

  ಯಾವುದನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಸಾಧನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆ ಸಾಧನ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಳೆಯಬಲ್ಲದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮಂಜಸತೆ ಎನ್ನುವರು . ಉದಾ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳೆಯುವುದು .

- **ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆ : Reliability**

  ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಬೇಕು .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

- **ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ : Objectivity**
  ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರವಿರುತ್ತದೆ.

- **ವ್ಯಾಪಕತೆ : Comphrehensiveness**
  ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಗುಣಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವಂತಾಗಿರಬೇಕು .

- **ಉಪಯೋಗಾರ್ಹತೆ : Utilitarin**
  ಇದು ತರಬೇತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೂಡಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

*** ಸಾಧನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

1. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ
2. ಶಿಕ್ಷಕ ನಿರ್ಮಿತ : ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

1. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ
2. ಉತ್ತರ ರೀತಿಯ
3. ಪ್ರಬಂಧ

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ .
- ನಿಕಷ್ಟ ಅಥವಾ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಾಗಿವೆ .

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : **Intelligence**

- ಬಕಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ .
- ಗಾಲ್ಟನ್ : ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಐರ್ಮನ್ : ಅಮೂರ್ತ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಥಾರ್ನ್‌ಡೈಕ್ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ .
- ಬೀನೆ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

* ಟರ್ಮನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಯ ವಿತರಣೆ :

IQ	ವಿತರಣೆ	ಶೇಕಡಾ
140 ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	ಅತಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ	**1 %**
120 – 139	ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು	**6 %**
110 – 119	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು	**13 %**
90 – 109	ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು	**60 %**
80 – 89	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು	**13 %**
70 – 79	ನ್ಯೂನತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವವರು	**6 %**
70 ರ ಕೆಳಗೆ	ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು	**1 %**

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಕ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ . (ಗಂಟೆಯಾಕಾರದ ಸಮಪಾರ್ಶ್ವ ಆಕಾರ)

* ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು : **Mental Age**

@ **1908** ರಲ್ಲಿ ಅಲಫ್ರೇಡ್ ಬೀನೆಯವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು .

@ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು .

CHALLENGING NOTES AJAY KHOT SIR

* ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆ : (ಬುದ್ಧಿ ಲಬ್ಧ)

- ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬುದ್ದಿಲಬ್ದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟರ್ನ
- ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ = ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು * 100 / ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸು

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

1. 8 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಮಾನಸಿಕ ವರ್ಷ ಆದರೆ ಅವನ ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ ಎಷ್ಟು ?

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

$$IQ = \frac{10 * 100}{8}$$

$$IQ = 125$$

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು .

2. 4 ವರ್ಷದ ಸುಜಾತಾಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು 6 ವರ್ಷವಿದೆ . ಒಂದು ವೇಳೆ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

$$IQ = \frac{6 * 100}{4}$$

$$IQ = 150$$

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

$$150 = \frac{MA * 100}{6}$$

MA = 9 ವರ್ಷ

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

3. 10 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ 80 ಆದರೆ ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ?

CA = 10
IQ = 80
MA = ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{MA * 100}{10}$

$\frac{80}{10}$ = MA

MA = 8 ವರ್ಷ

4. 10 ವರ್ಷ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಹೊಂದಿರುವ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ 80 ಇದ್ದರೆ ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

MA = 10
IQ = 80
CA = ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{10 * 100}{CA}$

CA = $\frac{100}{80}$ = 12.5

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

CHALLENGING NOTES - AJAY KHOT SIR

* ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಂಥಗಳು :

1. ವರ್ತನಾ ಪಂಥ : Behaviourism (WPS)

- ಜೆ.ಬಿ.ವ್ಯಾಟ್ಸನ , ಪಾವಲೋವ್ , ಸ್ಕಿನ್ನರ್ , ಗತ್ರಿ , ಶಿನೋವ್ , ವ್ಲಾಡಿಮಿರ್ (WPS)
- ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು : ವ್ಯಾಟ್ಸನ್
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶೀಯತೆಗಿಂತ ಪರಿಸರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಬಂಧನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

* BF ಸ್ಕಿನ್ನರ್ : ಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ದಂಡನೆ ಎಂಬ ತತ್ವವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

* ಇದು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿತ್ತು.

* ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು .

2. ಗ್ರೆಸ್ಟಾಲ್ ಪಂಥ : Gestaltism

- ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಜರ್ಮನ ಪದವಾಗಿದೆ, ಅರ್ಥ ಆಕಾರ , ಆಕೃತಿ ಅಥವಾ ರಚನೆ.
- ಸ್ಥಾಪಕರು : ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವರ್ದಿಮರ್
- ಒಳನೋಟ ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪೂರ್ಣ ಒಳನೋಟ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.
- ವರ್ತನೆಯ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಳತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕನು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವುದು.
- ಅಂತರ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.
- ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.
- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರಬೇಕು.

CHIKKU ENGG NOTES - KHOT SIR

- ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿರಬೇಕು.
- ಈ ಪಂಥದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ : ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ.

3. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪಂಥ :

- ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡರು (ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ) : ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾದ ಪಿತಾಮಹ
- ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೂಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆತನ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಸೆಳೆದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಕನಸುಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ : **Consiousness**
- ಸುಪ್ತ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ : **Sub Consiousness**
- ಅಜಾಗೃತ : **Un Consiousness**
- ಮಾನವನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ದಿನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಸೂಪಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.

*** ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ 3 ಭಾಗಗಳು :**

1. ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ : (**Id**) ಸುಖ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಅಹಂ : **(Ego)** ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಸಾಧಕ – ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಅತ್ಯಹಂ : **(Super Ego)** ಇದು ನೈತಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ಬರುತ್ತದೆ.

- ಮನೋ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಅಜಾಗೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊರಸೆಳೆಯಲು ಮುಕ್ತ ಸಹಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

* ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ : ಕಾರ್ಲಯುಂಗ್

* ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರು .

* ಇವರು ಲಿಬಿಡೋ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

* **Psychoanalism :**

@ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಸಮಾಯೋಜಿತ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

@ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.

@ ಸಹಪಠ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದೆ.

* ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನದ ಹಂತಗಳು :

    @ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ

    @ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

    @ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ

    @ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮುರಿಯುವಿಕೆ.

* ಮಾನವನ ಪಂಥ : **Humanism**

@ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು : ಕಾರ್ಲ ರೋಜರ್ಸ್ , ಅಬ್ರಹಾಂ ಮಾಸ್ಲೊ

@ ಇದು ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

CHALLENGING NOTES KHOT SIR

@ ಆತ್ಮ ವಾಸ್ತವೀಕರಣ – ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ

@ ಮಾನವ ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ.

@ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನದೇ ಆದರ್ಶ ಆತ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

* ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಬ್ರಾಹಂ ಮಾಸ್ಲೋರವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರು.

* ಮಾಸ್ಲೋರವರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಅಂತಸ್ತು ಶ್ರೇಣಿ :

6. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಅತಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟ

5. ಸೌಂದರ್ಯ ಅಗತ್ಯಗಳು

4. ಆತ್ಮಗೌರವ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಮಾನ , ತ್ಯಾಗ ,

3. ಸೇರಿರುವಿಕೆ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಪ್ರೀತಿ , ಪ್ರೇಮ , ಸಹಕಾರ , ದಯೆ

2. ಸುರಕ್ಷತೆ ಅಗತ್ಯಗಳು : ರಕ್ಷಣೆ

1. ದೈಹಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು : ಹಸಿವು , ನೀರಡಿಕೆ , ಆಹಾರ

4. ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಪಂಥ : Cognitivism

- ಕಲಿಕೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಉದ್ದೀಪನಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವುದಾಗಿರದೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಪಿಯಾಜೆರವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ .

5. ಜ್ಞಾನ ಸಂರಚಣಾವಾದ : Constructivism

- ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಕಲಿಕೆ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಕಲಿಯುವವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

Growth and Development ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ

[

* ತತ್ವಗಳು :

- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಇವೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶಿರಪಾದನ್ಮುಖ ತತ್ವ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ (ಸೆಫೆಲೊಕವಡಲ್)
- ಇವು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶೀಯತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಕಾಸವು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಧಿ ಅಭಿಮುಖ ತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ದ್ವಿಪಾರ್ಶ್ವಕತೆಯಿಂದ ಏಕಪಾರ್ಶ್ವತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಅನೇಕ ಕಾರಕಾಂಶ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಕಾಸ ನಿರಂತರವಾದುದು.
- ಬೆಳವಣಿಗೆ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ .

* **ಪರಿಪಕ್ವತೆ** : ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೊರಗೆಡುವುದಾಗಿದೆ.

* **ಕಲಿಕೆ** : ಅಭ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

1. **ಸೆಪೆಲೋ ಕಾಡಲ್ ತತ್ವ** : (ಶಿರ ಪಾದಾಭಿಮುಖ) ವಿನ್ಯಾಸ ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಲೆಯಿಂದ ಪಾದದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

2. **ಪ್ರಾಕ್ಸಿಮಾ ಡಿಸ್ಟಲ್** : ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪರಿಧಿ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

* ಅನುವಂಶೀಯತೆ : Heredity

@ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣತಂತುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣಾಣುಗಳೆಂಬ ಸಾವಿರಾರು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ .

@ ಅನುವಂಶೀಯತೆಯ ಮೂಲ ಘಟಕ : ಗುಣಾಣು

@ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣ ತಂತುವಿನಲ್ಲಿ : **3000** ಗುಣಾಣುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

* ಅವಳಿಗಳು :

- ಫಲಿತಗೊಂಡ **Zygote** ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡಾಗ ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಇವು ಒಂದೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ .
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ : **(0.90)**

* ಬಂಧು ಅವಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಭ್ರಾತೃ :

- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಡಾಣುಗಳು – ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿರ್ಯಾಣುಗಳ ಜೊತೆ ಫಲಿತಗೊಂಡಾಗ ಬಂಧು ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಒಂದೇ ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗದವರಾಗಿರಬಹುದು.
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ **(0.60)** , (ಸಹೋದರರಲ್ಲಿ : **0.25**)

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* **ಸಯಾಮೀಸ್ ಅವಳಿಗಳು :**

- ಫಲಿತಗೊಂಡ **Zygote** ವಿಭಜನೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದಲ್ಲಿ ಸಯಾಮೀಸ್ ಅವಳಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

* **ಅನುವಂಶೀಯ ತತ್ವಗಳು :**

1. ರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೂಪನಾಗಿರುವ ತತ್ವ : ತಂದೆಯಂತೆ ಮಕ್ಕಳು
2. ಭಿನ್ನತೆಯ ತತ್ವ : ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಲಿಕೆ
3. ಸಮಾಶ್ರಯಣದ : ತಂದೆ – ಎತ್ತರ , ಮಗ – ಗಿಡ್ಡ .

* ಪರಿಸರ : ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಸಮಸ್ತ ಉದ್ದೀಪಕಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ.

@ **ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ :**

- ಆಹಾರ
- ಔಷಧಿ
- ಕಾಯಿಲೆಗಳು
- ಹವಾಗುಣ
- ಕೊಠಡಿಯ ಕತ್ತಲೆ
- ಸ್ಥಳದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

@ **ಭೌದ್ಧಿಕ ಪರಿಸರ :**

- ಶಾಲೆ ------ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ------ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳು
- ಮನೋರಂಜನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ------ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು
- ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆ ------ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ----- ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ :

- ವಾತಾವರಣ
- ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
- ಶಾಲಾ ಸಂಘಗಳು
- ಮನೋರಂಜನಾ ಮಾರ್ಗಗಳು
- ಗುಂಪುಗಳು

* ಅನುವಂಶೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

- ಗುಡ್ಡಾರ್ಡ : **1914** ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಕಾಕ ಮನೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ .

  480 : 46 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿವಂತರು

  496 : 2 ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಧ್ಯ

- ಫ್ರೀಮನರವರು : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು .
- ಜೆ . ಬಿ. ವ್ಯಾಟ್ಸನ್ : ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣ
- **1920** ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಅಮಲ(ಮೃತಪಟ್ಟಳು) ಮತ್ತು ಕಮಲ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು

* ಜೀವನಾವಧಿಯ 10 ಹಂತಗಳು : 1968 (ಎಲಿಜಬೆತ್ ಹರ್ಲಾಕ್)

1. **ಪ್ರಸರ್ವ ಪೂರ್ವ : ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಿಂದ ಜನನದವರೆಗೆ.**
2. **ಶೈಶವ : ಜನನದಿಂದ 2 ವಾರಗಳವರೆಗೆ**
3. **ಹಸುಳೆತನ : 2 ನೇ ವಾರ – 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ**
4. **ಪೂರ್ವಬಾಲ್ಯ : 2 – 6 ವರ್ಷ**
5. **ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ : 6 – 12 ವರ್ಷ**
6. **ಲೈಂಗಿಕ ಪಕ್ವತೆಯ ಕಾಲ : 12 – 13 ಅಥವಾ 14 ನೇ ವರ್ಷ**
7. **ತಾರುಣ್ಯ : 13 ಅಥವಾ 14 – 18 ವರ್ಷ**
8. **ವಯಸ್ಕತನ : 18 – 40 ವರ್ಷ**
9. **ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸು : 40 – 60 ವರ್ಷ**
10. **ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ : 60 ವರ್ಷದಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ**

* ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯ : Early childhood

- **2 ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ .**
- **ಕ್ರೋಢಿಕರಣ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ .**
- **ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವಹಂತ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .**
- **ಶೈಶವಸ್ಥೆ : ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ .**

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ದೈಹಿಕ ವಿಕಾಸ : 2 – 6

- ಎತ್ತರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಹೆಚ್ಚಳ – 3 ಅಂಗುಲಗಳು
- ತೂಕ : ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ – 2 ರಿಂದ 2 1/2 ಕೆ . ಜಿ
- 5 ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಅದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೂಕ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಕಾಲುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ .
- ಶಿರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ದೇಹದ ಭಾಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ .
- ಗತಿಶೀಲನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂದರೆ ಏರುವುದು , ಜಿಗಿತ , ನೆಗೆಯುವುದು , ಸುತ್ತುವುದು , ಹಗ್ಗ ಹಾರುವುದು , ಬಾಲ್ ಎಸೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಡಿಯುವುದು .
- ಸ್ನಾಯುಗಳು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ .
- ಸ್ವತ: ಆಹಾರ ಸೇವನೆ , ಸ್ವತ: ಉಡುಗೆ ಧರಿಸುವುದು , ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು , ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವುದು , ಗೊಂಬೆಗಳ ಜೊತೆ ಆಟ ಆಡುವುದು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆ ಕೌಶಲ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು .
- ಈ ಹಂತದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ , 2 ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ಮೆದುಳಿನ ತೂಕ 90 % ರಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

* ಭೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ : Cognitive Development

- ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್ಚು ಚುರುಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಗು ಪರಿಸರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಮಗು ಗಾತ್ರ , ಆಕಾರ , ಬಣ್ಣ , ಸಮಯ ಮತ್ತು ದೂರ ಮುಂತಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, 2500 ಪದಗಳ ಸಂಪತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಂಠಪಾಠದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಸೃಜನಶೀಲ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಣ್ಣಿನ , ಬಟ್ಟೆಯ , ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲರು .

* ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸ : Social Development

- ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಮಗು ಪರಿಸರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಲಿಂಗಭೇಧವಿಲ್ಲದೇ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರೆ .
- ಮಾಯಾಲೋಕದ ಕಥೆಗಳು , ಹಾಸ್ಯದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ .
- ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಮಗು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ .
- ಕೊನೆಗೆ ಅಹಂಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ .
- ಮಗು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಕೊನೆಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ , ಜಗಳ ಗಂಟಿತನ , ವಿರೋಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಋಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ .
- ಹಿರಿಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಮಗುವಿನ ಹತಾಶ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .

* ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ : Emotional Development

- ಸಂವೇಗ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಜೀವಿಯ ವಿಚಲಿತ ಸ್ಥಿತಿ – (ಯುಂಗ್)
- ಸಂವೇಗಗಳು ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ .
- ಸಂವೇಗಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ .
- ಸಂವೇಗಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ .
- ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ .
- ಭಯ , ಕೋಪ , ಅಸೂಯೆ , ಕುತೂಹಲ , ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ , ಹರ್ಷ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* **ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸ : Moral Development**

- ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ .
- ಹಿರಿಯರ ಎದುರು ವಿಧೇಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ .

Later childhood : ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ (6 – 12)

* **ದೈಹಿಕ ವಿಕಾಸ :**

- ವಿಕಾಸವು ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ **2 – 3** ಅಂಗುಲಳು
- ಹುಡುಗಿಯರ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಪರಿಪಕ್ವತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ಮೈಮಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ .

* **ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ :**

- ಶೀಘ್ರಗತಿಯ ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ.
- ಗಣಿತದ ಮೂಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ .
- ತಾರ್ಕಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .
- ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ : ಕ್ವಿಜ್ , ಪದಬಂಧ
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಲ್ಲರು .

* **ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸ :**

- ಕೂಟ ಯುಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .
- ಸಮ ವಯಸ್ಕರ ಗುಂಪು

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಹೆಚ್ಚು ಬಾಲಾಪರಾಧಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ .
- ಲಿಂಗಬೇಧ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .
- ವಯಸ್ಕರರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವುದಾಗಿದೆ .
- ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ .

*** ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ :**

- ಸಂವೇಗಗಳು ಸಾಂಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಮಕ್ಕಳ ಇತರರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರು .

*** ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು : (ಉತ್ತರ ಬಾಲ್ಯ – 6 – 12)**

- ಶಾಲಾ ಹಂತ
- ಕೂಟಯುಗ
- ಸೃಜನಶೀಲ ಹಂತ
- ಜಗಳಗಂಟಿತನದ ಹಂತ
- ಅನುಸರಣೆಯ ಹಂತ
- ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಲ್ಲರು
- ನಿಧಾನವಾದ ಮತ್ತು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತ ಇದಾಗಿದೆ .

*** ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು : (2 – 6)**

- ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ಹಂತ
- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಹಂತ
- ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಂತ
- ಕೂಟಪೂರ್ವ ಹಂತ
- ಅನುಕರಣೆಯ ಹಂತ – (ಪೋಷಕರ ಮೂಲಕ)
- ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು .

* Psychology of adolescence

- ವಸಂತಕಾಲ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .
- **adolescence** : ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆ , **adolescence** ಅರ್ಥ – ಪರಿಪಕ್ವತೆಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುವುದು .
- ಹದಿಹರೆಯ ಅಥವಾ ಕಿಶೋರಾವಸ್ಥೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : Transfer of Learning

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರನವೇ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಜಡ್
- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎನ್ನುವರು .

@ ವಿಧಗಳು :

1. ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಅದು ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ .

2. ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾದರೆ ಅದು ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ .

3. ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಿದ್ದರೆ ಅದು ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ .

4. ಲಂಬ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಇದು ಉನ್ನತ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಾದಗಳು :

1. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ವಾದ :

- ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಹಲವಾರು ಸಹಜ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಾದ ಸ್ಮೃತಿ , ತರ್ಕ , ಅವಧಾನ , ಕಲ್ಪನಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ವಾದವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರು : ವುಡ್ಸವರ್ಥ

2. ಅನನ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ವಾದ :

- ಇ. ಎಲ್ . ಥಾರ್ನ್ಡೈಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ .
- ಎರಡೂ ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೆ ಆಗ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ . ಉದಾ : ಕಾರ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಟ್ರಕ್ ಚಾಲನೆ ಸುಲಭ

3. ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣವಾದ : ಚಾರ್ಲ್ಸ ಜಡ್ – 1908

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನ , ಸೂತ್ರಗಳು , ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ .

4. ಆದರ್ಶಗಳವಾದ : ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ಸಿ . ಬ್ಯಾಗ್ಲೆ

- ಆದರ್ಶಗಳು ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಿಕೆ .

5. ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ವಾದ :

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಳನೋಟ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

ಪಿಯಾಜೆ (ಸ್ವಿಡ್ಜರಲೆಂಡ) ಯವರ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಹಂತ : ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
2. ಕಾರ್ಯಪೂರ್ವ ಹಂತ : 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
3. ಮೂರ್ತಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 11 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
4. ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : 11 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದ ಮೊದಲ ಬದಲಾವಣೆ **Schema** ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- **Schema** ಪರಿಸರ ಜೊತೆಗಿನ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗುತ್ತದೆ, ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ (**Adoptation**) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ .
- ಹೊದಾಣಿಕೆಯು ಎರಡು ಪೂರಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ , ಅವುಗಳೆಂದರೆ

  1. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸ್ವಾಂಗೀಕರಣ) : **Assimilation**

  2. ಸ್ಥಳವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ : **Accommodation**

1. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ : ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂರಚನೆಯ ಯುಕ್ತ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನಂತರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳುವುದಾಗಿದೆ .

2. ಮನೋಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹ ವರ್ತನೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮೂಲಾಧಾರಗಳಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಹಂತ : (0 – 2) Sensory motor period

- ವಸ್ತುಗಳು ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಂಥವು ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತದೆ .
- ತನ್ನ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ .

2. ಕಾರ್ಯಪೂರ್ವ ಹಂತ : (2 – 7) – Pre operational period

- ಮಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾನೆ.
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪದ ಮತ್ತು ಬಿಂಬಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅಹಂಕೇಂದ್ರೀತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಜಗತ್ತು ತನಗಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಟ , ಚಿತ್ರ ರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .

3. ಮೂರ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : (7 – 11) – Concrete operational period

- ತಾರ್ಕಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಖ್ಯಾ (6 ನೇ) , ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ (7) ಮತ್ತು ತೂಕ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವ (9) ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ .

4. ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಂತ : (11 <) - Formal operational period

- ಅಮೂರ್ತ ಚಿಂತನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ .
- ತರ್ಕಬದ್ಧ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ , ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಊಹಾತ್ಮಕ , ಭವಿಷ್ಯದ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅನುಗಮನ – ನಿಗಮನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ , ಪ್ರತಿಫಲನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಹತ್ವ :

- ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು .
- ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು .
- ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತ: ಕಲಿಯಲು ಸೂಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು .
- ಸಮವಯಸ್ಕರೊಡನೆ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ .
- ಸಂಶೋಧನಾ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವಯ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ .

* ಬ್ರೂನರ (ಅಮೇರಿಕಾ) ರವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : Enactive

- ಇದು ಅಶಾಬ್ಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ .
- ಕಲಿಕೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ .
- ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದು , ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದು , ಇತ್ಯಾದಿ
- ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ .

2. ಬಿಂಬರೂಪದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : Iconic

- ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ , ಬಿಂಬರೂಪ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರರೂಪದ ಮೂಲಕ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಇಂದ್ರೀಯ ಸಂವೇದನಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸಿ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಕರಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

3. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ : Symbolic

- ಮಗು ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಭಾಷಾರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲನು .
- ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾನೆ .
- ಅಮೂರ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ .

@ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಹತ್ವ :

- ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ .
- ಸಂಶೋಧನಾ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ .
- ಪುನರ್ಬಲನವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು .

* ಪಿಯಾಜೆಯವರ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ನೈತಿಕ ಸದಾಚಾರ ಅಥವಾ ಪರಾಧಿ ಪತ್ಯ ಹಂತ : Period of heteronomous

- 5 – 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ .
- ಅಪರಿಪಕ್ವತೆ ನೈತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ .
- ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳು ಶಾಶ್ವತ , ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು .
- ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಿಧೇಯರಾಗಿರಬೇಕು .

2. ಸ್ವಯಮಾಧಿಪತ್ಯ ಹಂತ : 10 ವರ್ಷ – Period of Autonomous morality

- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ .
- ಹಿರಿಯರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
- ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಚೆಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳು : ರಾಬರ್ಟ್ ಹ್ಯಾವಿಂಗ್ ಹರ್ಸ್ಟ್

* ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

@ ವಿಕಾಸದ ಮಟ್ಟ

@ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

@ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ

@ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

@ ಸೃಜನಶೀಲತೆ

* ಕೋಹ್ಲಬರ್ಗರವರ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

- ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು – " ಶಕ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸ " ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪೂರ್ವ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ : (4 – 10) - Period of Pre conventional morality

- ಸರಿ – ತಪ್ಪು ತಿರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಇವನ ನೈತಿಕತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಭಯದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಪೋಷಕರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಪೋಷಕರಿಂದ ಹೊಗಳಿಕೆ – ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

2. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತ : (10 – 13) - Period of conventional morality

- ಮಗು ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ಸಮಾಜದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ .
- ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .

3. ಸ್ವಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಹಂತ : 13 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು – Period of Post conventional morality

- ನೈಜವಾದ ನೈತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಯಂ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .
- ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ .
- ಗೌರವ , ನ್ಯಾಯಪರತೆ , ಸಮಾನತೆ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .

* ಎರಿಕಸನರವರ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ನಂಬಿಕೆ v / s ಅಪನಂಬಿಕೆ : 0 – 1 ½
2. ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ v / s ನಾಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಶಯ : 1 ½ - 3
3. ಉಪಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ v / s ಅಪರಾಧ ಮನೋಭಾವ : 3 - 6
4. ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆ v / s ಕೀಳರಿಮೆ : 6 - 12
5. ಅನನ್ಯತೆ v / s ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಗೊಂದಲ : 12 - 20
6. ಆತ್ಮೀಯತೆ v / s ಏಕಾಂತತೆ : 20 - 45
7. ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆ v / s ನಿಲುಗಡೆ : 45 – 65
8. ಸಮಗ್ರತೆ v / s ಹತಾಶೆ : 65 ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಭಾಷಾ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳು :

1. ಭಾಷಾ ಪೂರ್ವ ಹಂತ :

- 1 – 3 ತಿಂಗಳು : ಅಳುವಿಕೆ , ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದು .
- 4 – 6 ತಿಂಗಳು : ತೊದಲುವಿಕೆ , ಇತರರ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆ
- 7 – 11 ತಿಂಗಳು : ಲಲ್ಲಾಕರಿಸುವಿಕೆ

2. ಏಕಪದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಹಂತ :

- 12 ನೇ ತಿಂಗಳು ಮೊದಲ ಪದದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ (1 – 3 ಪದಗಳು)
- 18 ನೇ ತಿಂಗಳು ಒಂದು ಪದದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ (18 – 22 ಪದಗಳು)

3. ದ್ವಿಪದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಹಂತ :

- 2 ವರ್ಷ : 2 ಪದದ ವಾಕ್ಯಗಳು
- ಪದ ಸಂಪತ್ತು : 270- 300 ಪದಗಳು

4. ವಾಕ್ಯರಚನಾ ನಿಯಮ ರೂಪಿಸುವ ಹಂತ : Morpho syntactic

- 2 ವರ್ಷಗಳು : ಎರಡು ಪದದ ವಾಕ್ಯಗಳು : 270 - 300 ಪದಗಳು
- 2 ½ ವರ್ಷಗಳು : ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ : 450 ಪದಗಳು
- 3 ವರ್ಷಗಳು : ಸರಳ ವಾಕ್ಯ , ಕಥೆ : 900 ಪದಗಳು
- 3 ½ ವರ್ಷಗಳು : ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧ ವಾಕ್ಯ : 1200 ಪದಗಳು
- 4 ವರ್ಷಗಳು : ಭಾವನೆಗಳು , ಕಲ್ಪನೆ : 1500 ಪದಗಳು
- 5 ವರ್ಷಗಳು : ಸಂಕೀರ್ಣ ವಾಕ್ಯ : 1800 ಪದಗಳು
- 6 ವರ್ಷಗಳು : ಭಾಷಾಕೌಶಲಗಳ ಗಳಿಕೆ : 2000 ಪದಗಳು

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು : Individual Differences

@ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದ್ವಿತೀಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

- **ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : (Intelligence)**
- ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಮೂರ್ತ ಆಲೋಚಣಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : ಟರ್ಮನ್

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :

1. ಮಾನಸಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಇದೊಂದು ಹಳೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ .
- ಮನಸ್ಸು ಎನ್ನುವುದು ತಾರ್ಕಿಕತೆ , ಸ್ಮೃತಿ , ವಿಭೇದಿಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .

2. ದ್ವಿಕಾರಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಸ್ವಿಯರಮನ್ : 1904
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು G ಮತ್ತು S ಎಂಬೆರಡು ಕಾರಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .
- G : ಇದು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ , ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- S : ಕಲಿತಂತಹ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದಿಂದ ರೂಢಿತವಾದಂತಹ ಗುಣ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

3. ಬಹುಕಾರಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಇ. ಎಲ್ . ಥಾರನಡೈಕರವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಅಮೇರಿಕಾ)
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು – ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಮಟ್ಟ , ವ್ಯಾಪ್ತಿ , ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ವೇಗ ಎಂಬ 4 ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ .
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ .
- ಬಹುಶಕ್ತಿಯ ವಾದ : ಗಾರ್ಡನ್
- ತ್ರಿಕಾರವಾದ : ರಾಬರ್ಟ್ ಸ್ಟೆನಬರ್ಗ

4. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಸಮೂಹಕಾರಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

- ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು : ಎಲ್ . ಎಲ್ . ತರ್ಸ್ಟನ್
- ಇವರು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ 7 ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ : **N , V , S , M , R , W , P**

5. ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿ : (3 ಆಯಾಮಗಳು)

- ಜೆ . ಪಿ . ಗಿಲಫರ್ಡ : **1966**
- ಮನಸ್ಸು 3 ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ , ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕ್ರೀಯೆ , ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ .

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿಧಗಳು : ಥಾರನಡೈಕರವರ ಪ್ರಕಾರ

1. ಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ
2. ಅಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ
3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

1. ಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ .
- ಇದು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .
- ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದ ಮಾದರಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

2. ಅಮೂರ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ಇದು ಪದ , ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಶಾಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶ .
- ಇದು ಗಣಿತದ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ .

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .
- ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ .

ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ :

- ಬಕಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ : ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ .
- ಗಾಲ್ಟನ್ : ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಟರ್ಮನ್ : ಅಮೂರ್ತ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಥಾರ್ನಡೈಕ್ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ .
- ಬೀನೆ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಟರ್ಮನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿತರಣೆ :

IQ	ವಿತರಣೆ	ಶೇಕಡಾ
140 ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	ಅತಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ	1 %
120 – 139	ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು	6 %
110 – 119	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು	13 %
90 – 109	ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು	60 %
80 – 89	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು	13 %
70 – 79	ನ್ಯೂನತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವವರು	6 %
70 ರ ಕೆಳಗೆ	ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು	1 %

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಕ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ . (ಗಂಟೆಯಾಕಾರದ ಸಮಪಾರ್ಶ್ವ ಆಕಾರ)

* ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು : Mental Age

@ **1908** ರಲ್ಲಿ ಅಲಫ್ರೇಡ್ ಬೀನೆಯವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು .

@ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು .

* ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆ : (ಬುದ್ಧಿ ಲಬ್ಧ)

- ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬುದ್ದಿಲಬ್ದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟರ್ನ
- ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ = ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು * **100** / ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸು

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

1. 8 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಮಾನಸಿಕ ವರ್ಷ ಆದರೆ ಅವನ ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ ಎಷ್ಟು ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

IQ = $\frac{10 * 100}{8}$

IQ = 125

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು .

2. 4 ವರ್ಷದ ಸುಜಾತಾಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು 6 ವರ್ಷವಿದೆ . ಒಂದು ವೇಳೆ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

IQ = $\frac{6 * 100}{4}$

IQ = 150

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

150 = $\frac{MA * 100}{6}$

MA = 9 ವರ್ಷ

3. 10 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ದಿಲಬ್ಧ 80 ಆದರೆ ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ?

CA = 10
IQ = 80
MA = ?

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{MA * 100}{10}$

$\frac{80}{10}$ = MA

MA = 8 ವರ್ಷ

4. 10 ವರ್ಷ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಹೊಂದಿರುವ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ 80 ಇದ್ದರೆ ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

MA = 10

IQ = 80

CA = ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{10 * 100}{CA}$

CA = $\frac{100}{80}$ = 12.5

* ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ : (ಅಲಫ್ರೇಡ ಬೀನೆ)

ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಕಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರು : ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟರ್ನ

1Q = $\frac{MA}{CA}$ * 100

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಕ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. (ಗಂಟೆಯಾಕಾರದ ಸಮಪಾರ್ಶ್ವ ಆಕಾರ)
-
- 140 ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು : 1 % : ಅತಿ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ
- 130 – 139 : 2 % : ಪ್ರತಿಭಾನಿತ್ವ
- 120 – 129 : 8 % : ಪ್ರತಿಭಾನಿತ್ವರು
- 110 – 119 : 16 % : ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು
- 100 – 109 : 23% : ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು
- 90 – 99 : 23% : ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು
- 80 – 89 : 16% : ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯುಳ್ಳವರು
- 70 – 79 : 8% : ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು
- 60 – 69 : 2 % : ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತತೆಯುಳ್ಳವರು
- 60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : 1 % : ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತತೆಯುಳ್ಳವರು

*** ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಅಳತೆ : Measurement of intelligence**

- ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು : ವಿಲಹೆಲ್ಮಮಾಂಟ್
- ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದವರು : ಗಾಲ್ಟನ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದವರು : ಆಧುನಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪಿತಾಮಹ – ಅಲಫ್ರೇಡ್ ಬೀನೆ .

*** ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

@ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ @ ಸಮೂಹ ಪರೀಕ್ಷೆ

CHALLENGING NOTES – KHOT SIR

* ಶಾಬ್ದಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
* ಅಶಾಬ್ದಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
* ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

* ಶಾಬ್ದಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
* ಅಶಾಬ್ದಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

- ಶಾಬ್ದಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ಉದಾ – ಅಹುಜಾರವರ ಸಮೂಹ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ , ವೆಷ್ಲರರವರ ಶಾಬ್ದಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ .
- ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ಉದಾ – ರೇವನರವರ ಪ್ರೋಗ್ರೇಸಿವ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಸಸ್ , ಕೆಟಲರವರ ಕಲ್ಚರಫೇರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಪ್ರೇಮಲತಾರವರ ಅಶಾಬ್ಧಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಆರ್ಮಿ ಬೀಟಾ ಪರೀಕ್ಷೆ .

*** ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪರೀಕ್ಷೆ :**

- ಭಾಟಿಯಾರವರ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ವೇಷ್ಲರರವರ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಘನವಿನ್ಯಾಸ ರಚನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರರವರ ಪಾಸ್ – ಅಲಾಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆ

CHALLENGING NOTES - KHDT SIR

* ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : Emotional intelligence

- **1909** ರಲ್ಲಿ ಜಾನಮೇಯರ್ ಮತ್ತು ಪೀಟರ ಸಾಲೋವೈ ಎಂಬುವರು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು .
- ಅಮೇರಿಕಾದ ಡೆನಿಯಲ್ ಗೋಲಮನರವರು **1995** ರಲ್ಲಿ **Emotional intelligence** ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು . ಇದು **4** ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ .
  - @ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳ ಬಳಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ
  - @ ಸಂವೇಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

* ಘಟಕಾಂಶಗಳು :

- ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು : **Self Awareness**
- ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ : **Self Regulations**
- ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆ : **Self Motivations**
- ಅನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿ : **Empathy**
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು : **Social skills**

* ಸೃಜನಶೀಲತೆ : Creativity

ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಣುವುದೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆ.

- ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಕಾರಕಗಳು :

@ ಮೌಲಿಕತೆ : **Originaliity**

@ ನಿರರ್ಗಳತೆ : **Fluency**

@ ನಮ್ಯತೆ : **Flexibility**

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- **ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಹಂತಗಳು :**
  1. ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಂತ : **Stage of preparation**
  2. ಸುಪ್ತತೆಯ ಹಂತ : **Stage of Incubation**
  3. ಅಂತ: ಸ್ಥುರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯ ಹಂತ : **Inspiration Stage**
  4. ಸಮರ್ಥನೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಹಂತ : **Verification Stage**

- **ಅಭಿಕ್ಷಮತೆ : Aptitude**

  ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅಭಿಕ್ಷಮತೆ .

- **ಮನೋಧೋರಣೆ : Attitude**

  ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ , ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನೋಭಾವ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

@ ಮನೋಧೋರಣೆಯ 4 ಆಯಾಮಗಳು :

- ತೀವ್ರತೆ
- ದಿಕ್ಕು
- ವ್ಯಾಪಕತೆ
- ಅವಧಿ

- ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಡಾ ॥ ಪಿ . ಆರ್ . ನಾಯರರವರು ಮನೋಧೋರಣೆ ಅಳೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಆಸಕ್ತಿ : Interest

- ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಕೆ. ಸ್ಟ್ರಾಂಗರವರು ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟ / ಇಚ್ಛೆ ಅಥವಾ Like ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಆಸಕ್ತಿ .
- ಆಸಕ್ತಿಯು ಅವಧಾನದ ತಾಯಿ .

* ಮೌಲ್ಯಗಳು : Values

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತು , ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮೂಹಗಳು ನೀಡುವ ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಾಬ್ದೀಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಮೌಲ್ಯಗಳು .

- ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮಗಳು
- ಗುಣಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮಗಳು
- ಅಂತರ ಸಂಬಂಧ ಆಯಾಮಗಳು
- ಆಲಪೋರ್ಟ್ , ವರ್ನೋನ್ ಮತ್ತು ಲಿಂಡ್ಸೆಯವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು .

- ಕ್ವಿಲೆನ್ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು :
  @ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ
  @ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ
  @ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ
  @ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು
  @ ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ : Education of the exceptional children

- ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಮಕ್ಕಳು
- **Gifted children**
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ 140 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು : ಟರ್ಮನ್
- 130 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು : ಹ್ಯಾವಿಂಗ್ ಹರ್ಸ್ಟ್

* ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು ಅಥವಾ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು : Slow learners

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ : 76 ರಿಂದ 89

@ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

- ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
- ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವ
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರತೆ
- ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ತುಂಬಿರುವವರು
- ಸೋಲಿನ ಭಯ
- ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ

* ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು : Gifted children

- ವೇಗವರ್ಧನೆ : ಮುಂಬಡ್ತಿ – **Accelaration**
- ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿ

CHALLENGING NOTES -KHOT SIR

- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆ
- ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್
- ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ
- **NCERT : 1962 ----- NTSE**

*** ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು ಅಥವಾ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರು : Slow learners – 76 to 89 – 1Q**

*** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :**

- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿ
- ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ
- ಪರಿಹಾರ ಶಿಕ್ಷಣ
- ವಿಶೇಷ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು
- ಪ್ರಗತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
- ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನ
- ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ನಿಯಮಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಮನ
- ಶಿಕ್ಷಣದ ವೇಗ

*** ಮಾನಸಿಕ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : Children with mental challenges**

- ಬೆರಿಡ್ : ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವವನು .
- 25 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : ಆಶ್ರೀತ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- **26 – 50 :** ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .
- **51 – 75 :** ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಹ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು .

* **ಕಾರಣಗಳು :**

1. ಅನುವಂಶೀಯತೆ (50 – 75 %)

2. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿ ವಿವಾಹಗಳು

3. ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಕಾರಣಗಳು : ಔಷದಿ ಸೇವನೆ , ಕ್ವಿನೈನ್ , ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೊಮೈಸಿನ , ತೈಲೇಮೈಡ್ ಮತ್ತು ಫಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ .

4. ಜನನ ಸಮುದಾಯದ ಕಾರಣಗಳು

5. ಜನನ ನಂತರದ ಕಾರಣಗಳು

6. ಸಾಮಾಹಿಕ ಕಾರಣಗಳು

- **ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ,**
- **30** ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ : ಆಶ್ರೀತ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು .
- **30 – 50 :** ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು
- **50 – 75 :** ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಹ ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು .

* **ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರು : Under achiever**

ಹೆಚ್ಚು ಭೌಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರು ಎನ್ನುವರು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ **ಕಾರಣಗಳು :**

- ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸಗಳು
- ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
- ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸಾಧನಾ ಪ್ರೇರಣೆ
- ಅತಿಯಾದ ಆತಂಕ
- ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಸಮಾಶ್ರಯನದ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿಯಿಂದ +1 ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆಯಷ್ಟು ದೂರವಿರುವವರನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಾಧಕರು ಎನ್ನುವರು ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿಯಿಂದ -1 ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆಯಷ್ಟು ದೂರವಿರುವವರನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಸಾಧಕರೆನ್ನುವರು .

*** ದೈಹಿಕ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳವರ ವಿಧಗಳು :**

1. ಶ್ರವಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with hearing challenges)

35 to 69 db

* ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : **500 Hz – 2000 Hz**

* ಅಪಾಯವಾದ ಶಬ್ಧ : **125 db** ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

@ **ಕಾರಣಗಳು :**

- ರುಬೆಲ್ಲಾ (ದಡಾರ) : **5%**
- ಅನುವಂಶೀಯತೆ : **13%**
- ಅಪಕ್ವ ಮಗುವಿನ ಜನನ : **22%**
- ಮೆನಿಂಜೈಟಿಸ್ : **9%**
- ಓಟೈಟಿಸ್ ಮೀಡಿಯ : ಮಧ್ಯಕಿವಿ ಸೊಂಕು – **3%**
- ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳು : **25%**

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ **ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ :**

- ವಿಚಲನಾ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಧ್ವನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಟಿಕಟಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ರಿನ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ವೆಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ
- ಶ್ರುತಿ ಕವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ

2. ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with visual challenges)

- ಅಂಧರು : 20 / 200 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ
- ಭಾಗಶ: ಅಂಧರು : 20 / 70 – 20 / 200
- ಸ್ನೆಲೆನ್ : ಚಿತ್ರಪಟ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು .

3. ಮೂಳೆ ಕೀಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with orthopaedical challenges)

- **ಕಲಿಕೆಯ ಸವಾಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು : (Childrens with learning challenges)**
- ಓದಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dyslexia
- ಬರವಣಿಗೆ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dysgraphia
- ಅಂಕಗಣಿತ ದೌರ್ಬಲ್ಯ : Dyscalculia
- ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ನ್ಯೂನತೆ : Dyspraxia
- ಭಾಷಾ ನ್ಯೂನತೆ : Dysphasia
- ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಕೊರತೆ : Dysphonia

CHALLENGING NOTES -KHOT SIR

* Learn : ಕಲಿಕೆ

* ಗೇಟ್ಸ್ : " ಅನುಭವಗಳಿಂದ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆ " .

- ಇದು ವರ್ತನೆಯ ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆ
- ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು
- ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭೌದ್ಧಿಕ , ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ .
- ಇದು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ .
- ಕಲಿಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿ ಜೊತೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ .
- ಇದು ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ .

* ಕಲಿಕೆ ವಿಧಗಳು :

1. ಸಂಜ್ಞಾ ಕಲಿಕೆ :

- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು
- ಪಾವಲೋವ್ (ರಷ್ಯಾ)

2. ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧ ಕಲಿಕೆ (ಉದ್ದೀಪನ – ಅನುಕ್ರಿಯೆ)

- ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ .
- ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

3. ಸರಣಿ ಕಲಿಕೆ

- ಜೋಡಿಸುವುದು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

4. ಶಾಬ್ದೀಕ ಸಹಚರ್ಯ ಕಲಿಕೆ

- ಶಬ್ಧ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಚರ್ಯ ಏರ್ಪಡುವುದು .

5. ವಿಭೇಧೀಕರಣ
6. ಪರಿಕಲ್ಪನಾ
7. ತತ್ವಗಳು
8. ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಕಲಿಕೆ

* ಕಲಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :

1. ಸಂವೇದನಾ ಗತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆ :

- ಇ. ಎಲ್ , ಥಾರ್ನಡೈಕ್ (ಅಮೇರಿಕಾ)
- ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡವರು
- ಹಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ
- ಹಲಗೆ ಒತ್ತಬೇಕು , ಅಗುಳಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ದಾರವನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕಿತ್ತು .
- ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಯಶಸ್ಸು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದದ್ದು .

@ ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಥಾರ್ನಡೈಕನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು :

- ಪ್ರೇರಣೆ : ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಆಹಾರ
- ಗುರಿ : ಪರಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು .
- ತಡೆಗಳು : ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಲಗೆ
- ಕ್ರಮರಹಿತ ಚಲನೆ : ತೋರಿದ ವಿವಿಧ ಚಲನೆಗಳು
- ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಯಶಸ್ಸು : ಚಲನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ
- ಆಯ್ಕೆ : ಸರಿಯಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ .
- ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ : ಸರಿಯಾದ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ಪುನರಾವರ್ತನೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಥಾರನಡೈಕರವರು ಗುರುತಿಸಿದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು : ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಆಹಾರ

@ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು :

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿರಬೇಕು .
- ಸಮಸ್ಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬೇಕು .
- ಪುನರ್ಬಲನ ನೀಡುವುದು
- ಕಲಿಕಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದು .
- ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಂತಸದಾಯಕವಾಗಿಡುವುದು .

* ಥಾರನಡೈಕರವರ ಕಲಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳು :

1. ಸಿದ್ಧತಾ ನಿಯಮ :

- ಕಲಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವನಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ .
- ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು .
- ಇದು ಕಲಿಯುವವನ ಪರಿಪಕ್ವನ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

2. ಅಭ್ಯಾಸ ನಿಯಮ :

- ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ .
- ಇದು ಉದ್ದೀಪನ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ಬಂಧವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಕಲಿಕೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

3. ಪರಿಣಾಮ ನಿಯಮ :

- ಇದು ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .
- ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ , ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳಿರಬೇಕು .

@ ಥಾರ್ನಡೈಕರವರ ಕಲಿಕಾ ತತ್ವಗಳು : 5

1. ಬಹು ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ತತ್ವ :

- ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

2. ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ತತ್ವ :

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಿಯೆ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ .
- ಕಲಿಕೆಯ ಯಶಸ್ಸು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮನ: ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ .

3. ಭಾಗಶ: ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತತ್ವ

- ಕಲಿಕೆಯು ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಪುನರ್ಬಲನಗಳಿಂದ ಕಲಿಕೆ ದೃಢಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ .
- ಪುಷ್ಟೀಕರಣಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ .
- ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ತತ್ವ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ .

4. ಸಾಧೃಶ್ಯ ತತ್ವ

5. ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ತತ್ವ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : **Learning by classical conditioning**

@ ಪಾವಲೋವ್ --- ರುಸಿಯಾ --- ನಾಯಿ

@ ಅಭಿಜಾತ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

@ ಉದ್ಧೀಪಕದ ಬದಲಾವಣೆ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

* ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : **(Learning by operant conditioning)** ಪ್ರೋ. ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

@ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ :

- ಅನುಬಂಧಿತವಲ್ಲದ ಉದ್ದೀಪಕ ಅನುಬಂಧಿತ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊರಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ .
- ಅನುಬಂಧಿತವಲ್ಲದ ಉದ್ದೀಪಕ ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧಿತ ಉದ್ದೀಪಕಗಳ ಸಹಚರ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಲಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ .
- ಪುಷ್ಟೀಕರಣೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ನೀಡಿ ಇಚ್ಚಿತ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ಸೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮಯದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ .
- ಉದ್ದೀಪಕ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ .
- ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಬಲ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ .
- **S** ಮಾದರಿ ಅನುಬಂಧನ ಎನ್ನುವರು .

@ ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : ಬಿ. ಎಫ್ . ಸ್ಕಿನ್ನರ್

- ಇಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗ
- **R** ಮಾದರಿಯ ಅನುಬಂಧನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ , ಅನುಕ್ರಿಯೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ ವರ್ತನೆ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಇದು ಜೀವಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಬಳಸುವ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .
- ಈ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು : ಪುಷ್ಟೀಕರಣ – ೧. ಧನಾತ್ಮಕ ೨. ಋಣಾತ್ಮಕ ೩. ಶಿಕ್ಷೆ
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾನ್ವಯ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನ : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

@ ತತ್ವಗಳು : ಸ್ವಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು

- ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಂತಗಳ ತತ್ವ : ವಾಚಕ
- ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳು : ಲೇಖನ
- ತಕ್ಷಣ ಧೃಡೀಕರಣ : ಅನುಕ್ರಿಯೆ ಪರೀಕ್ಷಣ
- ಸ್ವಯಂ ಗತಿ ತಂತ್ರ : ತನ್ನದೇ ಆದ ವೇಗ
- ಸ್ವಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು : ಕಲಿಕೆಯ ದಾಖಲೆ

@ ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಂತರದೃಷ್ಟಿ ಕಲಿಕೆ : ಕೊಹ್ಲರ್ (Learning by Insight)

- ಚಿಂಪಾಂಜಿ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗ.
- **S – R** ವಿರುದ್ಧ ಉಂಟಾದ ಪಂಥ : ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್
- ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವರ್ದಿಮರ್ , ವೂಲ್ಫಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೋಹ್ಲರ್ , ಕರ್ಟ್ ಕಾಫ್ಕಾ
- ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವರ್ದಿಮರ್ : ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಪಂಥದ ಪಿತಾಮಹ
- ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಇದು ಜರ್ಮನಿ ಪದ , ಇದರ ಅರ್ಥ ವಿನ್ಯಾಸ , ಪೂರ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರತೆ
- ಕೊಹ್ಲರ್ **-1952 , " Mentality of Apes "**ಮಂಗಗಳ ಮಾನಸಿಕತೆ ಚಿಂಪಾಂಜಿ ಸುಲ್ತಾನ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು .
- ಪೂರ್ಣ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಒಳನೋಟ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೊಹ್ಲರರವರು ಬಳಸಿದರು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು :

- ಕಲಿಯುವವನ ಅನುಭವ
- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ
- ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ
- ಪ್ರಾರಂಭದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ

@ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸ್ವೀಕಾರ ಕಲಿಕೆ : ಡೇವಿಡ್ ಆಸುಬೆಲ್

- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : (Learning by Discovery)

  @ ಜಿರೋಮ್ ಎಸ್ . ಬ್ರೂನರ್ – ಅಮೇರಿಕಾ

  @ **1960 – The process of education**

  @ ಹೊಸ ಒಳನೋಟ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸಂಘಟಿಸುವ , ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನ್ವೇಷಣೆ .

- ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : (Observational Learning)

  @ ಬಂಡೂರರವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ . ಇದು ಅನುಕರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ

  @ ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ತತ್ವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .

  @ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಂಡೂರನ ತತ್ವವನ್ನು ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತತ್ವ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .

  @ ಇದು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು , ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಕಗಳು , ಈ ಮೂರು ಉದ್ದೀಪನಾ ಬಲಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಕಲಿಕೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು : ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು .
@ ಗುರಿ ವಸ್ತುಗಳು : ಉತ್ತೇಜಕಗಳು
@ ಪ್ರೇರಕ ಅಂಶಗಳು : ನಿರೀಕ್ಷೆ

- **ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕಾ ಹಂತಗಳು :**
  1. ಅರ್ಜನೆ
  2. ಧಾರಣೆ
  3. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ
  4. ಪರಿಣಾಮಗಳು

- **Mastery Learning : ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲಿಕೆ**

  @ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬ್ಲೂಮ್

  @ ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ .

  @ ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ : ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- ಪ್ರಯತ್ನ – ಪ್ರಮಾದ ಕಲಿಕೆ : ಥಾರ್ನಡೈಕ್
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಬಂಧನ ಕಲಿಕೆ : ಪಾವಲೋವ್
- ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಬಂಧ ಕಲಿಕೆ : ಸ್ಕಿನ್ನರ್
- ಒಳನೋಟ ಕಲಿಕೆ : ಕೊಹ್ಲರ್
- ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ : ಆಸುಬೆಲ್
- ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಾಣ , ವೀಕ್ಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : ಬಂಡೂರ್
- ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲಿಕೆ : ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬ್ಲೂಮ್
- ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ : ಬ್ರೂನರ್ – ಜೆರೋಮ್

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು

1. ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ : Motivation

Motivation ಎಂಬ ಪದವು **Movers** ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ . ಅರ್ಥ – ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು .

ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

@ ಆಂತರಿಕ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಬಾಹ್ಯ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

@ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಕಗಳು :

- ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗಳಿಕೆ
- ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು
- ಸೋಲು – ಗೆಲುವು
- ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆ
- ಪ್ರಗತಿಯ ಅರಿವು
- ಗುರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು .
- ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗಳಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವ ತಿಳಿಯಲು ಟಿ . ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ವುಡ್ ಮತ್ತು ಹರ್ಲಾಕ್ ರವರು ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮಟ್ಟ ಪದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು : ಹಾಪ್

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

2. ಅವಧಾನ : Attention

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುವುದೇ ಅವಧಾನ .
- ಅವಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ – ಸಂವೇದನೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.
- ವಿಧಗಳು : 1. ಅನೈಚ್ಚಿಕ ಅವಧಾನ
  2. ಐಚ್ಚಿಕ ಅವಧಾನ : ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ಗಮನ
  3. ಅಭ್ಯಾಸ ಅವಧಾನ

@ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು : ಅವಧಾನ

- ಬದಲಾವಣೆ
- ತೀವ್ರತೆ
- ಗಾತ್ರ
- ಭಿನ್ನತೆ
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ
- ಚಲನೆ
- ನಾವಿನ್ಯತೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಲೆ (ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕೇಳಿ)
- ಆಸಕ್ತಿಗಳು
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

1. ಆಸಕ್ತಿಗಳು :

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು , ಸಂಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

@ 3 ಆಯಾಮಗಳು :

1. **ತೀವ್ರತೆ**
2. **ವಿಸ್ತರಣೆ**
3. **ಅವಧಿ**

@ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

- **ವಯಸ್ಸು**
- **ಪರಿಪಕ್ವತೆ**
- **ಲಿಂಗ**
- **ಸಾಮಾಜಿಕ**
- **ಆರ್ಥಿಕ**
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ**

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ನೆನಪು (ಸ್ಮೃತಿ) : Memory

ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸ್ಮರ/ನೆಗೆ ತರುವುದೇ ಸ್ಮೃತಿಯಾಗಿದೆ.

@ ಸ್ಮೃತಿಯ ಮಜಲುಗಳು :

- ಕಲಿಕೆ
- ಧಾರಣೆ
- ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ
- ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ (ಅಭಿಜ್ಞಾನ)

@ ಸ್ಮೃತಿಯ ವಿಧಗಳು :

1. ಇಂದ್ರೀಯ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಉದ್ದೀಪನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

2. ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಂತ
- ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು 30 ಸೆಕೆಂಡಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು .

3. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿ :

- ಇದು ಬಹುತೇಕ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವ ಹಂತ
- ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಲು –ಪುನರುಚ್ಚಾರಣೆ , ಪುನರಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಕೇತೀಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಸ್ಮೃತೀಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು
- ಆಸಕ್ತಿ
- ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ
- ಕಲಿಯುವವನ ಮನೋಧೋರಣೆ
- ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ
- ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯ
- ಪುನರಾವರ್ತನೆ

@ ಸ್ಮರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು :

1. ಅಂತರ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ
2. ಇಡಿ – ಬಿಡಿ ವಿಧಾನ
3. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಂಠಪಾಠ

4. ಸಂಯೋಜನಾ ವಿಧಾನ : ಒಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜನಾ ವಿಧಾನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .

5. ಸಾಮಿಪ್ಯತೆಯ ನಿಯಮ : ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳ ಕಾಲ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ ಒಂದು ಅಂಶದ ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶದ ಪುನ:ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಒಬ್ಬರ ಕ್ರಿಕೇಟ ಆಟಗಾರನ ಹೆಸರು ನೆನಪಾದಾಗ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಆಟಗಾರರ ಹೆಸರು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

6. ಸಾಮ್ಯತೆ ನಿಯಮ : ಒಂದು ವೇಳೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಂದರ ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪುನ: ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಒಂದು ಜಲಾಷಯ ನೋಡಿದಾಗ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಜಲಾಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ .

7. ಭಿನ್ನತೆಯ ನಿಯಮ : ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಅಥವಾ ವಿರುದ್ಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾ : ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಯೋಂದಿಗೆ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿ ನೆನಪಾಗುವುದು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಮರೆವು (ವಿಸ್ಮೃತಿ) : Forgetting

ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆಯಾಗದೆ ಕಳೆದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ವಿಸ್ಮೃತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

@ ವಿಧಗಳು :

1. ನಿಷ್ಕ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮರೆವು
2. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಿತ ಮರೆವು

@ ಮರೆವಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು :

1. ಹಿಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆಯು ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಮರೆವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಮುಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ : ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಮುಮ್ಮುಖ ಅವರೋಧ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

3. ದಮನ : ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ನೋವಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಜಾಗೃತ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನು ದಮನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ .
   @ ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4. ಭಾವಾತ್ಮಕ ವಿಚಲನೆ : ಅತಿಯಾದ ಆತಂಕ , ಅಪಘಾತಗಳು , ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆಯಾಸಗಳು , ಅತಿಯಾದ ಸಂತೋಷ , ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮರೆವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- ಮರೆವು (ವಿಸ್ಮೃತಿ) ಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪುನರಕಲಿಕೆ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಹೀನ ಪದಗಳ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ' ಎಬ್ಬಿಂಗ್ಹಾಸ್ – ಹರ್ಮನ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ .

- ಕಲಿಕೆಯಾದ ನಂತರದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ .

@ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಮಾದರಿ : ಆರ್ . ಎಮ್ . ಗ್ಯಾನೆ

1. ಒಂದನೇ ಹಂತ :

- ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .
- ಮಾಹಿತಿ ಅಲ್ಪಕ್ಷಣಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಮಾಹಿತಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪರಿವರ್ತನಾ ಹಂತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು .

2. ಪರಿವರ್ತನಾ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣ :

- ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ ಸ್ಮೃತಿಯಾಗಿದೆ
- ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ : ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಅವಧಿ – 30 ಸೆಕೆಂಡು

3. ಶಾಶ್ವತ (ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣ) :

- ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ . ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಂಕೇತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : Transfer of Learning

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರನವೇ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಜಡ್
- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎನ್ನುವರು .

@ ವಿಧಗಳು :

1. ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಅದು ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ .

2. ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾದರೆ ಅದು ಋಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆ . ಉದಾ : ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ .

3. ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ :
   ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಿದ್ದರೆ ಅದು ಶೂನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ .

4. ಲಂಬ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಇದು ಉನ್ನತ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಾದಗಳು :

1. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ವಾದ :

- ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಹಲವಾರು ಸಹಜ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಾದ ಸ್ಮೃತಿ , ತರ್ಕ , ಅವಧಾನ , ಕಲ್ಪನಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ವಾದವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರು : ವುಡ್ಸವರ್ಥ

2. ಅನನ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ವಾದ :

- ಇ. ಎಲ್ . ಥಾರ್ನಡೈಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ .
- ಎರಡೂ ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೆ ಆಗ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ . ಉದಾ : ಕಾರ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಟ್ರಕ್ ಚಾಲನೆ ಸುಲಭ

3. ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣವಾದ : ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಜಡ್ – 1908

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನ , ಸೂತ್ರಗಳು , ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ .

4. ಆದರ್ಶಗಳವಾದ : ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ಸಿ . ಬ್ಯಾಗ್ಲೆ

- ಆದರ್ಶಗಳು ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ . ಉದಾ : ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಿಕೆ .

5. ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ವಾದ :

- ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಳನೋಟ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಸಮೂಹಗತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ : Group Dynamics

Dynamics ಎಂಬ ಪದವು ಗ್ರೀಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ . ಇದರ ಅರ್ಥ ಬಲ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ .

@ ಸಮೂಹ : ಸಮಾನ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮೂಹ ಎನ್ನುವರು .

@ ವಿಧಗಳು :

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೂಹ : ಕುಟುಂಬ , ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯ , ಆಟ ಗುಂಪು
2. ಔಪಚಾರಿಕ ಸಮೂಹ : ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಚೇರಿ
3. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಮೂಹ : ದೇವಸ್ಥಾನ , ಚರ್ಚ , ಇತ್ಯಾದಿ

- ತರಗತಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವರ್ತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು (ಅಂತರ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ) : ನೆಡ್ – ಪ್ಲಾಂಡರ್ಸ್ .

* ಸಮೂಹದ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು :

1. **ಸಹಾನುಭೂತಿ :**
   ನಾವು ನೋಡಿದ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದೇ ಸಹಾನುಭೂತಿ .

2. **ಸಲಹೆ :**
   ಇತರರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದೇ ಸಲಹೆ . ಉದಾ : ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೀಡುವ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ , ಸಹಕಾರ , ಸ್ಥಾನಗೌರವ , ಸಮೂಹ , ಸ್ವಯಂ ಸಲಹೆ , ಇತ್ಯಾದಿ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

3. ಅನುಕರಣೆ :

ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಅನುಕರಣೆ .

4. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮೂಹದ ಗುರಿಗಳು

5. ಸಮೂಹದ ಸಂಸಕ್ತತೆ :

ಒಂದು ಸಮೂಹದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಅಂತರಕ್ರಿಯೆ ಅವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಸಮಾಜಮಿತಿ : Sociometry

ಸಮೂಹದ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರವೇ ಸಮಾಜಮಿತಿ .

- **1934 – ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ – ಜೆ . ಎಲ್ . ಮೊರಿನೊ ರೂಪಿಸಿದರು .**
- ತರಗತಿ ನಾಯಕನಾಗಿ : ಶಿಕ್ಷಕ
  - @ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ
  - @ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ
  - @ ನಿರ್ಭಂಧರಹಿತ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿ ನಾಯಕತ್ವ

CHALLENGING NOTES : KHOT SIR

- **ಅಪಸಮಾಯೋಜನೆ :**

  ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಪರಿಸರಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು .

@ **ಸಮಾಯೋಜನೆ :**

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ .

- **ಸಮಾಯೋಜನೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು :**

1. ಉದ್ವೇಗ : Tension

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಡಚಣೆಯೊಂದರಿಂದ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವನು ಅತೀವ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.

2. ಆಶಾಭಂಗ : Fraustration

ಜೀವಿಯ ಅಭಿಪ್ರೇರಿತ ವರ್ತನೆಯ ತೃಪ್ತಿಯ ಅತಿ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆಶಾಭಂಗ .

3. ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ : (ದ್ವಂದ್ವ) – Mental conflicts

ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

- **ಆಗಮ – ಆಗಮ ಘರ್ಷಣೆ (ಧನ – ಧನ ಘರ್ಷಣೆ) :**

  @ ಎರಡು ಸಮಾನ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಗುರಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

  @ ಎರಡು ಧನಾತ್ಮಕ ಗುರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಈ ಬಗೆಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ .

@ ಇವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ದ್ವಂದ್ವಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಹೊರ ಸಂಚಾರ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುವುದು, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು.

- **ಆಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಧನ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)**

@ ಒಂದೇ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಭಾವನೆಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ

ಅದು ದ್ವಂದ್ವ ಧೋರಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ , ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೀಳುವ ಭಯ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ . ಇದು ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಧೂಮಪಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಅವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೆರಡನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಲೋ ಬೆಡವೋ ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

- **ಅಪಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಋಣ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)**

@ ಆಯ್ಕೆಗೊಳಪಡುವ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಸಹ ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಚ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಆಚ್ಕೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿರದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ .

@ ಎರಡು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಆಗಿರುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

- **ಅಪಸಮಾಯೋಜನೆ :**

  ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಪರಿಸರಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು .

@ ಸಮಾಯೋಜನೆ :

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ .

- **ಸಮಾಯೋಜನೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು :**

  1. ಉದ್ವೇಗ : Tension

  ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಡಚಣೆಯೊಂದರಿಂದ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವನು ಅತೀವ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.

  2. ಆಶಾಭಂಗ : Fraustration

  ಜೀವಿಯ ಅಭಿಪ್ರೇರಿತ ವರ್ತನೆಯ ತೃಪ್ತಿಯ ಅತಿ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆಶಾಭಂಗ .

  3. ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ : (ದ್ವಂದ್ವ) – Mental conflicts

  ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

- **ಆಗಮ – ಆಗಮ ಘರ್ಷಣೆ (ಧನ – ಧನ ಘರ್ಷಣೆ) :**

  @ ಎರಡು ಸಮಾನ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಗುರಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

  @ ಎರಡು ಧನಾತ್ಮಕ ಗುರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

@ ಈ ಬಗೆಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ .

@ ಇವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ದ್ವಂದ್ವಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಹೊರ ಸಂಚಾರ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುವುದು, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು.

- ಆಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಧನ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)

@ ಒಂದೇ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಭಾವನೆಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ

ಅದು ದ್ವಂದ್ವ ಧೋರಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಒಂದು ಮಗು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ , ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೀಳುವ ಭಯ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ . ಇದು ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಧೂಮಪಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಅವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೆರಡನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಲೋ ಬೆಡವೋ ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ .

- ಅಪಗಮ – ಅಪಗಮ ಘರ್ಷಣೆ : (ಋಣ – ಋಣ ದ್ವಂದ್ವ)

@ ಆಯ್ಕೆಗೊಳಪಡುವ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಸಹ ಅತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಚ್ಚು್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತದೆ .

@ ಉದಾ : ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಆಚ್ಚು್ಕೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿರದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ .

@ ಎರಡು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಆಗಿರುತ್ತವೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- **ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳು :**

  @ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳು

  @ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು

  @ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ತಂತ್ರಗಳು

- **ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ :**

  @ ಇದೊಂದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿದೆ .

  @ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ .

  @ ವರ್ಷವಿಡೀ ನಡೆಯುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

- **ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ :**

  @ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ .

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .

  @ ಘಟಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಮಾಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ , ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು , ಸಾಧನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು , ದರ್ಜಾಮಾಪನ , ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಸಂದರ್ಶನಗಳು , ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ .

- **ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ .

  @ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಉತ್ತಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- **ಸಮಂಜಸತೆ : Validity**

  ಯಾವುದನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಸಾಧನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆ ಸಾಧನ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಳೆಯಬಲ್ಲದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮಂಜಸತೆ ಎನ್ನುವರು . ಉದಾ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳೆಯುವುದು .

- **ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆ : Reliability**

  ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಬೇಕು .

- **ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ : Objectivity**

  ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರವಿರುತ್ತದೆ.

- **ವ್ಯಾಪಕತೆ : Comphrehensiveness**

  ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಗುಣಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವಂತಾಗಿರಬೇಕು .

- **ಉಪಯೋಗಾರ್ಹತೆ : Utilitarin**

  ಇದು ತರಬೇತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೂಡಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* **ಸಾಧನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :**

1. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ
2. ಶಿಕ್ಷಕ ನಿರ್ಮಿತ : ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

1. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ
2. ಉತ್ತರ ರೀತಿಯ
3. ಪ್ರಬಂಧ

- ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ .
- ನಿಕಷ ಅಥವಾ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಾಗಿವೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು :

- ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸಲಹೆ : ವಿಲಿಯಂ ಸನ್‌ರವರು
- ಅನಿರ್ದೇಶಿತ ಸಲಹೆ : ಕಾರ್ಲರೌಜರ್ಸ್
- ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಲಹೆ : FC ಥಾರ್ನೆ

- ಗ್ಯಾಗ್ನೆಯವರ ಸಂಚಿತ ಅಥವಾ ಪದಸೆರ್ಪಾ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ :

1. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಕಲಿಕೆ
2. S. R ಬಂಧ ಕಲಿಕೆ
3. ಸರಪಳಿ ಕಲಿಕೆ
4. ಶಾಬ್ದಿಕ ಕಲಿಕೆ
5. ವಿಭೇದ್ರಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ
6. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಕಲಿಕೆ
7. ನಿಯಮ ಕಲಿಕೆ
8. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಕಲಿಕೆ (ಉನ್ನತ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟ)

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ : Intelligence

- ಬಕಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ : ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ .
- ಗಾಲ್ಟನ್ : ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಐರ್ಮನ್ : ಅಮೂರ್ತ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ .
- ಥಾರ್ನಡೈಕ್ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ .
- ಬೀನೆ : ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ .

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

* ಟರ್ಮನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿತರಣೆ :

IQ	ವಿತರಣೆ	ಶೇಕಡಾ
140 ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	ಅತಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ	1 %
120 – 139	ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು	6 %
110 – 119	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು	13 %
90 – 109	ಸರಾಸರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು	60 %
80 – 89	ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು	13 %
70 – 79	ನ್ಯೂನತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವವರು	6 %
70 ರ ಕೆಳಗೆ	ಮಾನಸಿಕ ನ್ಯೂನತೆಯುಳ್ಳವರು	1 %

- ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿತರಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಕ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ . (ಗಂಟೆಯಾಕಾರದ ಸಮಪಾರ್ಶ್ವ ಆಕಾರ)

* ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು : Mental Age

@ **1908** ರಲ್ಲಿ ಅಲಪ್ರೇಡ್ ಬೀನೆಯವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು .

@ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು .

* ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆ : (ಬುದ್ಧಿ ಲಬ್ಧ)

- ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟರ್ನ
- ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ = ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು * **100** / ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸು

$$IQ = \frac{MA * 100}{CA}$$

CHALLENGING NOTES -KHOT SIR

1. 8 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಮಾನಸಿಕ ವರ್ಷ ಆದರೆ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ ಎಷ್ಟು ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

IQ = $\frac{10 * 100}{8}$

IQ = 125

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು .

2. 4 ವರ್ಷದ ಸುಜಾತಾಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು 6 ವರ್ಷವಿದೆ . ಒಂದು ವೇಳೆ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವಳ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

IQ = $\frac{6 * 100}{4}$

IQ = 150

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

150 = $\frac{MA * 100}{6}$

MA = 9 ವರ್ಷ

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR

3. 10 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ 80 ಆದರೆ ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ?

CA = 10

IQ = 80
MA = ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{MA * 100}{10}$

$\frac{80}{10}$ **= MA**

MA = 8 ವರ್ಷ

4. 10 ವರ್ಷ ಮಾನಸಿಕ ವಯಸ್ಸು ಹೊಂದಿರುವ ಬಾಲಕನ ಬುದ್ಧಿಲಬ್ಧ 80 ಇದ್ದರೆ ದೈಹಿಕ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

MA = 10
IQ = 80
CA = ?

IQ = $\frac{MA * 100}{CA}$

80 = $\frac{10 * 100}{CA}$

CA = $\frac{100}{80}$ **= 12.5**

CHALLENGING NOTES - KHOT SIR